

EL SACRAMENTARI GIRONÍ DE SANT ISCLE D'EMPORDÀ

(Barcelona, Bib. Cat., musical 420)

per MIQUEL DELS SANTS GROS

Els fragments d'aquest sacramentari, tot i tractar-se de quaranta folis, han passat gairebé desapercebuts pels liturgistes i paleògrafs. La raó és força senzilla: a la Biblioteca de Catalunya no es conserven en la secció de manuscrits pròpiament dita, sinó en la secció musical, col·locats entre la rica col·lecció de partitures dels segles XVII-XIX i alguns altres manuscrits musicals. No queda ben clar si Felip Pedrell els esmenta en el seu catàleg d'aquesta secció, publicat en els anys 1908-1909, encara que en l'exemplar de la sala de consulta de l'esmentada biblioteca, al marge de la peça n. 314, anomenada *Ordinari*, posteriorment, Mgr. Higinus Anglès, en llapis, escrigué la nota «Serà el *Sacramentarium ss. XI-XII* del M. 420».¹ De fet, ni les mides donades per Pedrell, ni la breu descripció que en dóna corresponen a aquest manuscrit. Caldrà, doncs, esperar que José Janini els citi detalladament l'any 1980, en el seu repertori dels manuscrits litúrgics peninsulars, on, a més, anuncia aquesta edició que segurament s'ha retardat massa.²

La primera notícia que en tenim, segons sembla, és el catàleg que amb motiu de la venda de la seva col·lecció de partitures musicals, de manuscrits i d'instruments de música, Joan Carrera i Dagas, que havia estat mestre de capella de la catedral de Girona en els anys 1851-1860, havia publicat a Barcelona l'any 1870. Carreras, en canvi, no l'esmenta en un catàleg previ publicat a la Bisbal, en data incerta, però que no deu ser pas molt abans de l'esmentat de l'any 1870.³ Al final, la Diputació de

1. F. PEDRELL, *Catálogo de la Biblioteca Musical de la Diputación de Barcelona*, vol. 1. Barcelona, 1908, p. 212.
2. J. JANINI, *Manuscritos litúrgicos de las bibliotecas de España: II, Aragón, Cataluña y Valencia*, Burgos, 1980, p. 74.
3. J. CARRERAS DAGAS, *Obras musicales raras, curiosas e interesantes desde el siglo XVI hasta el siglo XIX inclusive propiedad de —*, La Bisbal, s/a, i *Catálogo de la Biblioteca Musical y Museo Instrumental propiedad de —*, Barcelona, 1870. En aquest últim catàleg, a

Barcelona, l'any 1892, adquirí aquesta gran col·lecció, que després passà a la Biblioteca de Catalunya.

Com que el manuscrit és un sacramentari clarament d'origen i contingut gironí i encara es conserva en la citada secció musical de la Biblioteca de Catalunya, cal pensar que aquest sacramentari, tot i haver estat, com veurem, certament utilitzat en l'església parroquial de Sant Iscle d'Empordà, procedeix de la catedral de Girona, on el musicòleg l'hauria recollit. Aquesta afirmació queda avalada pel fet que en l'Arxiu Capitular gironí encara es conserva un altre manuscrit, un missal votiu, que fou escrit l'any 1362 per a la mateixa església de Sant Iscle.⁴ Se'n escapa, en canvi, quan i per quines raons els dos manuscrits deixaren l'església empordanesa i s'integraren en els fons capitulars de Girona.

L'edició que en fem només pretén ser un petit avenç en el coneixement de la tradició litúrgica dels antics sacramentaris que es conserven procedents de la zona de Girona, dels quals, deixant a part alguns fragments, més aviat escassos, només coneixem el sacramentari de Sant Feliu de Girona, —Girona, Museu Diocesà n. 46—, el sacramentari de Vilabertran —París. BN, lat. 1102— i el sacramentari de Roca-rossa, ara conservat en una col·lecció privada de Mallorca, tots tres del segle XII.⁵ Quan l'estat de conservació dels manuscrits ho permet, comparem el sacramentari de Sant Iscle —SIs— amb el sacramentari de Sant Feliu —SFel— i amb el de Vilabertran —SVil.

la pàgina 68, s'esmenten un «Códice del siglo XIII» i un «Missal del siglo XII, con magníficas miniaturas al cromo, etc.» El nostre sacramentari deu ser el manuscrit del segle XII, encara que les poques caplletres conservades no siguin pas unes miniatures magnífiques, les quals potser foren retallades abans que el volum fos adquirit per la Diputació de Barcelona. Cal, però, tenir present que l'objectiu de la publicació era vendre la col·lecció a bon preu. Agraiem aquestes informacions bibliogràfiques a la senyora Joana Crespi, conservadora de la Secció Musical de la Biblioteca de Catalunya.

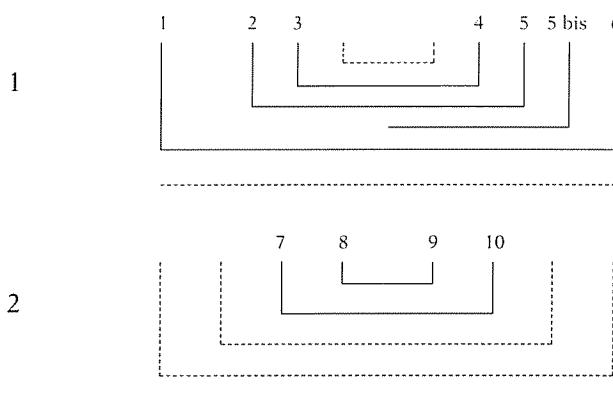
4. G. ROURA, «El missal de Sant Iscle d'Empordà (Girona, Arx. Cap., ms. 127)». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 7, (1996), p. 341-358.
5. Sobre el sacramentari de Sant Feliu de Girona, vegeu JANINI, *Manuscritos litúrgicos...*, vol. 2, p. 115-116, i «El Sacramentario de San Félix de Gerona». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 2 (1983), p. 57-72. Sobre el sacramentari de Vilabertran, vegeu Ph. LAUER, *Catalogue général des manuscrits latins de la Bibliothèque nationale*, vol. 1, París, 1939, p. 401-402, i V. LEROQUAIS, *Les sacramentaires et les missels manuscrits des bibliothèques publiques de France*, vol. 1, París, 1924, p. 330-332. Del sacramentari de Roca-rossa n'han parlat J. B. FERRERES, *Historia del misal romano*, Barcelona, 1929, p. CX-CXVI, i F. X. ALTÉS, *Missale Vicense, 1496. Edición facsimilar reducida*, Barcelona, 2001, IEC, col.1. «Biblioteca Litúrgica Catalana», 3, p. 45. Els fragments de sacramentari més importants són: Barcelona, Bib. Univer., ms. 1494-16 i ms. 827 de la primera meitat del segle XI i de la segona meitat del segle XI, respectivament, i el fragment de Heidelberg recentment publicat per A. OLIVAR, «Un fragment de sacramentari gironí conservat a Heidelberg». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 9 (1999), p. 73-83, que sembla de la segona meitat del segle XII. El segon ha estat descrit per F. MIQUEL, *Inventario general de manuscritos de la Biblioteca Universitaria de Barcelona*, vol. 2, Madrid, 1958, p. 359-361, i per J. JANINI, «Un sacramentario benedictino pirenaico del siglo XI». *Anales Sacra Tarragonensis*, 53-54 (1980-1981) p. 253-265. Del primer només n'hi ha notícia a MIQUEL, *Inventario general...*, vol. 4, Madrid, 1969, p. 416.

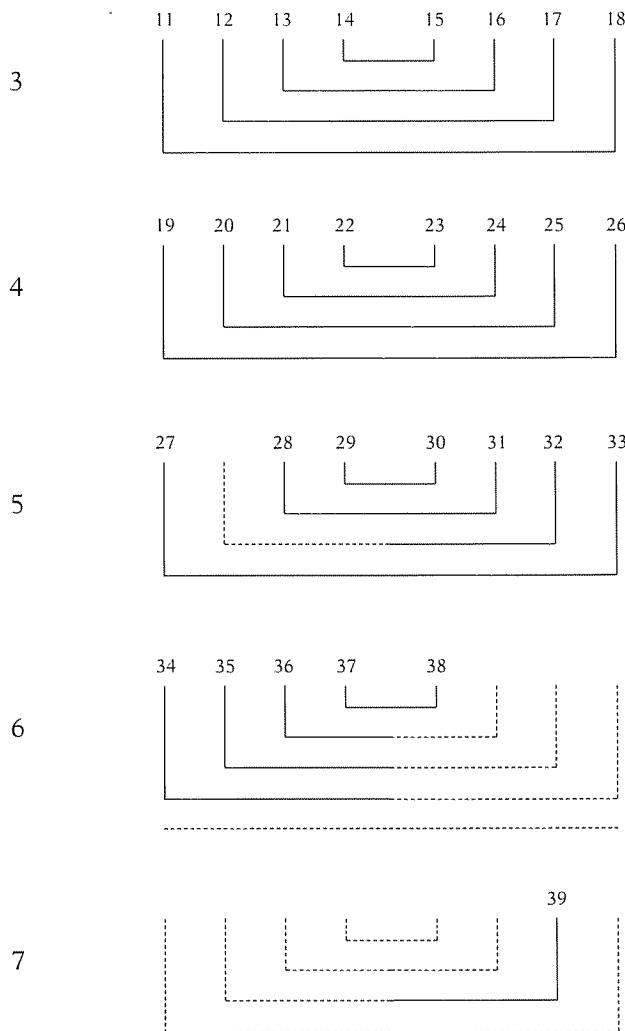
DESCRIPCIÓ DEL MANUSCRIT

El pergamí del manuscrit és força ben elaborat, encara que sense cap mena de luxe. Actualment només té quaranta folis —1-5. 5 bis, 6-39—, amb els folis 5 bis i 29 gairebé retallats del tot. El fol. 5 bis a més és fora de lloc, i per les poques restes de text que conserva és impossible de saber on anava primitivament col·locat. Com que els sacramentaris del segle XII del mateix format normalment acostumen a tenir entre cent cinquanta i cent seixanta folis, cal pensar que només s'ha conservat, més o menys, una quarta part del volum primitiu. Malgrat aquestes pèrdues, el volum continua essent important perquè conserva gran part del cànón de la missa amb les pregàries prèvies per al revestiment dels ornaments sacerdotals i les pregàries privades de l'ofertori; part de les celebracions de Nadal i de l'Epifania amb la celebració de la festa de la Purificació de Maria del dia 2 de febrer; part de les celebracions pasquals, des del dijous de l'octava de Pasqua fins a la Pentecosta; totes les misses de les dominiques de després de l'octava de la Pentecosta fins a l'Advent; els sis primers mesos del santoral, i un foli del calendari que portava al final, amb els mesos d'octubre i de novembre.

Els folis fan 29,5 × 23 cm i conserven força bé els marges primitius, encara que en algun indret, en concret en els folis 32 i 33 són quelcom retallats, amb la supressió de part dels textos afegits al segle XV. Aquesta retallada ha de pertànyer, doncs, ja al segle XVI, quan el volum degué ser enquadrernat de nou. Els bifolis s'on encarats així: <><>|<><>, i el ratllat és fet a punta seca sobre la cara de la carn. Els quaderns no porten numeració ni reclams. L'enquadernació actual és moderna, segurament del final del segle XIX, feta en cartró recobert de pergamí i amb el mot *Sacramentarium* posat al teixell. En aquest moment també el restauraren, reintegrant el pergamí en els forats originats en retallar-li les caplletres més importants.

Els folis i els quaderns es troben distribuïts així:

Al primer quadern li manca el bifoli interior, que degué ser arrencat, quan es va treure del culte el sacramentari perquè devia portar les miniatures de la crucifixió i del pantocràtor i la caplletra de l'inici del *Te igitur*, decoració força normal en els sacramentaris dels segles XII-XIII. Entre els folis 5 i 6 hi ha el f. 5 bis, que, actualment molt retallat, només conserva en la part inferior de l'anvers les lletres majúscules D, D(?) i I(?). Sembla impossible de saber a quins textos corresponen i, per conseqüent, el lloc que primitivament ocupava en el volum.

Del segon quadern només queden els dos bifolis interiors. Com que en el f. 7 comença la segona part de la tercera missa del Nadal, sembla

Vt tb gratia sit dne munera ppri tui si
omni q̄s eū contagionī pueritatis exi
Suplues te rogant om̄ps dñs. ut q̄s tui
m̄tis. tb etiā placitis morib⁹ dignā
cōcedas. Et octtb epifanie.

Sc̄i cui unigenit⁹ in substātia n
apparuit. p̄ia q̄s ut p̄ eū quē
foris agnouim⁹. ut reformat⁹
tecū. Sc̄r.

Hocias tb dñe p̄ nat⁹ filii tui apparari
mus suplicit⁹ ex orates. ut sic ipse n̄o
munierū. ita ipse sit misericors n̄i
th̄ xps dñs n̄i. Et tecū coar.

Lecti lumine. sōp nos & ubiq̄ p̄ue
riū cui participes ēē uoluntati. i p
m̄ in tute. i digno p̄cipiam⁹ eff.
Dñc.. . Et octtb op̄e.

difícil d'encabir en els dos folis precedents, ara perduts, les misses de les quatre domíniques d'Advent, les tres de les tòmperes d'aquest temps litúrgic, la missa de la vigília i les dues primeres misses del dia de Nadal. En total es tracta dels textos de nou celebracions litúrgiques, i per això cal suposar que aquest quadern tenia més de quatre bifolis, o bé que entre el primer i el segon quaderns actuals n'hi havia un altre força reduït, format per almenys dos folis.

El tercer i el quart quaderns actuals són complets i contenen els textos pasquals que van des del dilluns *in albis* fins a l'inici del santoral, incloses les vint-i-quatre dominiques de després de l'octava de la Pentecosta. Els dos següents, els cinquè i sisè, contenen part del santoral, des dels sants Innocents fins a la commemoració de l'apòstol sant Pau del dia 30 de juny, després de la festa dels apòstols Pere i Pau del dia anterior. En el cinquè, entre els folis 27 i 28 manca un foli, i del foli 29 només en queden restes, que en la part inferior de l'anvers conserven les lletres inicials (D?), S i A, que segurament pertanyen a la missa gregoriana de santa Àgueda (5-II), SGre n. 128-130. El quadern sisè queda truncat després del f. 38. Hi manquen, doncs, els tres últims folis. Hi manquen també els altres quaderns que contenen la resta del santoral, el comú dels sants, les misses votives i les de difunts. Fa de mal dir quants quaderns eren necessaris per contenir els textos de totes aquestes celebracions.

De l'últim quadern, el setè, només queda un foli, l'actual f. 39. Aquest quadern només contenia el calendari. Devia tenir, com els anteriors quaderns, quatre bifolis, però amb l'anvers del primer foli i el revers de l'últim en blanc. Això es pot deduir del fet que en el foli conservat només hi ha espai per a registrar-hi vint-i-sis dies a cada pàgina. Dividint els 365 dies de l'any per 26 tenim la xifra 14, que és el nombre de pàgines que ocupava el text del calendari. Seria, a més, un quadern força independent del sacramentari, col·locat al final del manuscrit, on encara es troba l'única foli conservat. Si originàriament hagués estat col·locat al començament del volum, seria difícil d'explicar l'estat tan dolent de conservació dels textos escrits als segles XIII-XIV a l'anvers del f. 1. El contacte amb la fusta de la coberta del davant pot explicar molt bé que ens hagin arribat tan esborrats. Malgrat la independència del cos del sacramentari que el calendari pot haver tingut al seu origen, la lletra d'un i altre semblen ser de la mateixa mà.

La seva lletra es la minúscula carolina de la primera meitat del segle XII, distribuïda en 19 línies que ocupen 20 × 16 cm. Les inicials són en vermell i negre, de vegades amb decoració de tipus floral. Té 0'4 cm. d'alçada.

DATACIÓ I ESCRIPTORI

Com hem dit, la lletra, ja d'entrada, ens porta a considerar-lo un manuscrit de la primera meitat del segle XII. Podem aportar, però, més precisions. És evident que procedeix de l'església de Sant Iscle d'Empordà. En són bo-

na prova els òbits dels segles xv-xvi anotats al calendari per a celebrar els corresponents aniversaris, i sobretot la nota del dia 16 de novembre —n. 461— on es diu que en aquest dissabte de l'any 1325 fou col·locada sobre l'altar de l'església de Sant Iscle una imatge de la Mare de Déu junt amb un receptacle per a la reserva eucarística. A més entre les rúbriques afegides a l'anvers del f. 1, en parlar de les misses votives que es poden celebrar entre setmana, es preveu que tots els dimarts de l'any, si no hi ha cap impediment litúrgic, se celebri la missa de sant Iscle. I per sort, d'aquesta església sabem que fou consagrada solemnement l'any 1123 pel bisbe gironí Berenguer Dalmau de Peretallada. La vila de Sant Iscle ja consta documentada l'any 938 en la publicació sacramental del testament del clergue Guigó⁶ i uns anys després, el 989, en el testament del comte Gaufred d'Empúries, en què aquest donà a la seva filla Guisla un alou que tenia «in villa Sancti Aciscli, cum ipsa medietate de ipsa ecclesia».⁷ La parròquia de Sant Iscle potser no havia reeixit prou i per això, en reedificar-la i consagrar-la de nou, els feligresos la dotaren amb els terrenys per a fer la sagrera al seu entorn, i el bisbe li confirmà els drets que ja tenia sobre els delmes, les primícies i les oblacions dels fidels del seu terme, alhora que recordava que termenejava amb les parròquies veïnes de Serra de Daró, de Sant Cristòfol de Fonolleres, de Parlavà, d'Ultramort i de Santa Coloma de Matella.⁸ Sembla lògic pensar que l'ocasió propiciés dotar-la amb nous llibres litúrgics, un dels quals seria aquest sacramentari, sobretot si tenim present que paleogràficament el manuscrit encaixa força bé amb aquesta data.

Sobre l'escriptori on el manuscrit fou confeccionat, és difícil imaginar-se que no fos escrit a Girona mateix, per un dels escriptors que treballaven entorn de la catedral i de la canònica de Sant Feliu, lloc on necessàriament la clerecia parroquial havia d'anar a cercar els nous llibres litúrgics. La semblança de contingut i fins i tot de les característiques externes de tipus codicològic i paleogràfic amb el sacramentari de Sant Feliu de Girona són una bona garantia per a fer aquesta atribució.

L'ORDO I EL CÀNON DE LA MISSA —n. 1-48—

El sacramentari comença en el f. 1v amb les pregàries sacerdotals prèvies a la celebració de la missa. Hi ha l'antífona *Lavabo inter innocentes*, treta del salm 25, 6, seguida dels versets 9-14 del salm 50 —n. 1. Hivent-se ja rentat les mans, el sacerdot té les fòrmules que ha de dir en posar-se l'amit, l'alba, el cíngol, l'estola i el maniple —n. 2-6. Falta la de la casulla, que més tard serà copiada a la cara *recto* del mateix foli. Se-

6. R. ORDEIG, *Catalunya carolingia: Els comtats de Girona, Besalú, Empúries i Perelada*, p. 360-361. (En curs de publicació.)
7. R. ORDEIG, *Catalunya carolingia: Els comtats de Girona...*, p. 381-382.
8. R. ORDEIG, *Les dotalies de les esglésies de Catalunya (Segles IX-XII)*, vol. 3, Vic, 2001, p. 95-96.

gueix el *Confiteor deo* amb la seva resposta —n. 7-8—, uns versets —n. 9— previs al rès de l'oració *Aufer a nobis* —n. 10—, el *Deus in auditorium* seguit del *Kyrie eleison*, del *Pater noster* i de l'oració *Domine Ihesu Christe*—n. 11-12. Són textos força normals en els conjunts de pregàries similars dels sacramentaris dels segles XI-XII. Som també a l'època que cada bisbat, seguint l'ús de la seva catedral, les anirà fixant.

Segueix la pregària privada per al mateix moment en què el sacerdot entra en l'àrea del presbiteri —n. 13— i una altra oració per al moment en què pren el seu lloc en un costat del presbiteri on té el seient, a un costat de l'altar —*Ante cornu altaris*, diu la rúbrica de l'oració n. 14. La lectura que el diaça fa de l'Evangeli va precedida de la petició de la benedicció sacerdotal i de la seva resposta —n. 15-16. Després, l'*ordo* té l'oració *Ad palleum* —n. 17—, que entre les múltiples acceptacions que aquest mot pot tenir, pel lloc on es troba col·locada, ha de correspondre al moment de desplegar els corporals al mig de l'altar.

Les pregàries de l'ofertori s'inicen amb la preparació del calze —*Ad mixtum*, n. 18—, l'oferiment del pa i del vi —n. 19-20— i dues pregàries de súplica demanant a la Santíssima Trinitat que accepti les ofrenes —n. 21-22. Acabat l'ofertori, el sacerdot es dirigeix al poble demanant que s'associ a les seves súpliques a fi que Déu accepti el sacrifici que s'ofereix —n. 23—, a la qual el poble respon amb un text breu que demana la misericòrdia divina —n. 24. Al final, el sacerdot clou aquesta part de la celebració eucarística amb una altra fórmula —n. 25—, en què es demana la benedicció celestial conjuntament sobre el pa i el vi. Aquest text, que queda tallat per la manca del bifoli interior del quadern, es trobava també en un missal de Narbona citat per Martène.⁹

La presència de les oracions més essencials d'aquest conjunt de pregàries d'ofertori —n. 19-20 i 23-24— en el *Missale Pavrum* de Vic,¹⁰ que certament és d'origen gironí i que fou escrit en l'últim quart del segle XI, permet d'entreveure com s'anà formant l'ordinari dels missals gironins que culminarà en els missals impresos anteriors a la reforma litúrgica del Concili de Trento. La manca del bifoli interior d'aquest quadern ens impedeix, com ja hem dit, de gaudir de les representacions de la crucifixió i del pantocràtor, que precedien l'inici del cànon i la caplletra inicial del *Te igitur*. Les miniatures que en aquests llocs té el sacramentari de Vilabertran, ara a la BN de París, lat. 1102, f. 99v-101, ens permeten d'imaginar, més o menys, com devien ser aquestes representacions, encara que segurament no assolien la categoria artística de l'exemplar parisenc, que és un veritable exemplar de luxe.¹¹

9. E. MARIÈNE, *De antiquis ecclesiae ritibus libri tres*, Anvers, 1736-1737, vol. 1, col. 395.

10. M. S. GROS, «El Missale Parvum de Vic». *Hispania Sacra*, 21 (1968), p. 313-377.

11. Aquest sacramentari, de fet, té dos conjunts del grup de miniatures de l'inici del cànon. Es troben en els f. 29v-30 i 99v-100v. El primer grup es troba en els afegeitons previs a l'inici del sacramentari i deuen procedir d'un altre exemplar quelcom més antic. Totes han estat publicades per P. BOHIGAS, *La ilustración y la decoración del libro manuscrito en Cataluña. Período románico*, Barcelona, 1960, lám. XII-XIII, i A. ORRIOLS, «Els manuscrits il·lustrats de Santa Maria de Vilabertran». *Catalunya romànica*, IX, Barcelona, 1990, p. 892-893.

El *Memento* de vius, com en els sacramentaris del segle XII, ja només té una única fórmula —n. 27—, que és la del sacramentari gregoríà. En el *Communicantes* —n. 28—, així com en el *Nobis quoque peccatoribus* —n. 28—, així com en el *Nobis quoque peccatoribus* —n. 37— i en el *Liber nos quaesumus* —n. 41—, també només té els sants de l'esmentat sacramentari, sense afegir-hi cap sant local. És en l'esmentat *Nobis quoque peccatoribus* on hi ha el canvi més important en referència a aquest sacramentari, perquè hiafegeix, després de la llista dels sants romans, com els altres sacramentaris gironins, en concret el *Missale Parvum* de Vic i el sacramentari de Vilabertran, una possible al·lusió al sant del dia, amb la frase «*quorum sollempnitas hodie in conspectu tuae magestatis celebratur domine deus noster toto in orbe terrarum*». Com que la frase és escrita sobre un text esborrat, ara totalment il·legible, cal pensar que el text primitiu era el dels models romans propis de la reforma litúrgica gregoriana, i que al segle XIV, s'optà per conformar el text al model dels antics sacramentaris gironins que no havien estat revisats. També cal tenir present que a mitjan segle les rúbriques primitives del cànon foren completades amb moltes anotacions més precises posades als marges del folis, tretes segurament d'un sacramentari gironí més desenvolupat que el nostre. Tots aquests afegitons són posats en les notes.

En acabar el cànon, després de l'*Agnus Dei*, segueixen cinc pregàries. La primera és la clàssica de la commixtió —n. 44—, que es troba pràcticament en tots els sacramentaris medievals, i també en el *Missale Parvum* de Vic. Després vénen tres pregàries per a la comunió —n. 45-47—, una de les quals —n. 46— també apareix a l'esmentat missal. L'última oració de l'*ordo* de la missa és la fórmula *Placeat tibi sancta Trinitas*, normal als sacramentaris medievals i també present en el citat *Missale Parvum* de Vic.

En resum, es pot dir que la versió d'aquest cànon de la missa és la del sacramentari gregoríà normal, alleugerida de tots els afegitons carolingis, com a conseqüència de la reforma litúrgica gregoriana, excepte l'inici del *Nobis quoque peccatoribus* anteriorment esmentat.

TEMPS D'ADVENT I DE NADAL —n. 49-83—

De l'Advent només queda la rúbrica de la primera domínica al final del f. 6v. Això vol dir que el text sacramentari passava directament de l'última oració de l'*ordo* de la missa a la col·lecta de la primera domínica sense que hi hagués cap títol especial. El sacramentari de Vilabertran, f. 34v, tampoc no porta cap capítol especial en aquest lloc, en iniciar les misses d'aquest temps litúrgic.

Una llacuna ja esmentada anteriorment ens impedeix de conèixer els textos de les quatre domíniques d'Advent, els de les tòmperes de l'última setmana, els de la vigília de Nadal i els de les dues primeres misses d'a-

questa diada. Però, pel que s'ha conservat des del temps nadalencs fins a la tercera dominica de després de l'Epifania, es pot deduir que el conjunt de textos que manquen no es devia apartar gaire del model gregorià, completat per les dominiques de després de l'Epifania amb els textos del Suplement d'Aniana. Cal també observar que la tercera missa de Nadal, com en el sacramentari de Vilabertran, f. 39v-40, va seguida d'una altra missa dedicada a la Verge Maria, anomenada *De partu*, amb, però, la postcomunió diferent. La collecta d'aquesta missa —n. 52— és un text gregorià procedent de la secció *Aliae orationes de Natale Domini*, en la qual s'esmenta el «partum beatae Mariae virginis», i la secreta procedeix de la missa gregoriana del diumenge de l'octava de Pasqua, a la qual s'ha afegit l'incís «intercedente beata dei genitrix Maria» a fi d'adaptar-las a les celebracions nadalenques. Com que la catedral de Girona és dedicada a la Verge Maria, és normal que en el mateix dia de Nadal se li fes aquesta commemoració especial.¹²

En el sacramentari, l'Epifania encara porta el títol de tradició hispànica *In Apparitione* i no va precedida de la missa de la vigília. Al sacramentari de Vilabertran, f. 41, en canvi, a més de la missa de la vigília, aquesta festa, d'acord amb la tradició romana, ja s'anomena de l'Epifania. Ambdós sacramentaris, però, tenen la missa de l'octava de l'Epifania —n. 72-74—, que és de tradició gelasiana.

Després segueixen tres misses per a les dominiques de després de l'octava de l'Epifania, copiades del Suplement d'Aniana. El sacramentari de Vilabertran, f. 42-43v, és més fidel a l'ordre que les misses tenen en l'esmentat suplement i, a més, té la missa *Omnipotens sempiterne deus qui caelestia simul* —SupG 1099-1101—, que manca en el nostre sacramentari. Tots dos, però, han suprimit la missa sexta del citat suplement.

En concret es pot dir que en tota aquesta part del volum, el sacramentari de Sant Iscle es presenta quelcom més arcaic i primitiu que el de Vilabertran, amb què l'hem comparat.

LA FESTA DE LA CANDELERA —n. 84-94—

Una de les peculiaritats del nostre sacramentari és tenir aquesta celebració del dia 2 de febrer, amb la benedicció de les candeles, col·locada al final de les celebracions nadalenques, abans de la dominica de septuagèsim, com si formés part del temporal i no del santoral. En això concorda amb el sacramentari de Ripoll —n. 48-57— i el de Sant Feliu de Girona, que si bé la part conservada actualment comença al final de la quaresma, com que no la té en el santoral, la devia tenir en aquest mateix lloc. Com que el sacramentari gregorià té el santoral barrejat amb el

12. Com que la consueta de la catedral de Girona, Arx. Cap., ms. 9, de l'any 1360, no esmenta aquesta celebració, cal pensar que a mitjan segle XIV ja havia estat suprimida.

temporal, sense formar seccions diferents, en confeccionar el model del nostre sacramentari i separar-los, es devia considerar més lògic deixar aquesta celebració aquí pel marcat caràcter nadalenc que té. El sacramentari de Vilabertran, f. 112v, en canvi, ja la té posada al seu lloc en el santoral. El *Missale Parvum* de Vic també ja la té al començament del santoral —n. 283-290—, separada del temporal.

El sacramentari, fidel al model gregorià, encara l'anomena *Ypapanti Domini*, i inicia la cerimònia amb l'antiga oració *Erudi quaesumus domine plebem* —n. 84—, que cal dir *Ad Sanctum Adrianum*, notícia topogràfica que no té cap sentit d'haver-la mantingut en un sacramentari gironí, com totes les altres notícies de tipus estacional romà. El *Missale Parvum* de Vic també la té, però, precedida de la rúbrica *In vigilia*. El sacramentari de Vilabertran, f. 112v, en canvi, l'anomena amb la terminologia gelasiana de *In purificatione Sanctae Mariae*, i ha suprimit l'esmentada oració *Erudi quaesumus domine plebem*.

En els dos sacramentaris i en el *Missale Parvum* de Vic —n. 284—, segueix la benedicció dels ciris, que cal fer amb el rés de tres oracions —n. 85-87—, la tercera de les quals és presentada en forma de prefaci. Les tres també es troben en el sacramentari de Ripoll —n. 48-50—,¹³ i la tercera sembla certament d'origen hispànic, perquè figura en el *Liber ordinum episcopal* —n. 424—,¹⁴ on serveix per a beneir el gresol en la nit de Pasqua. Les altres dues deuen ser d'origen narbonès, i seria a Narbona, en introduir-hi el ritu romanofranc, on s'haurien posat totes tres juntes en aquesta diada per a beneir els ciris.

El nostre sacramentari, després d'haver encès els ciris i del cant de l'antífona *Venite et accendite*, també porta l'oració *Deus qui nos redemptionis* —n. 90— d'origen gregorià, que manca en el sacramentari de Vilabertran. Tots dos acaben la cerimònia amb la celebració eucarística, en la qual s'utilitza el formulari propi del sacramentari gregorià —n. 124-126—, amb el prefaci nadalenc *Quia per incarnati Verbi mysterium* —n. 93.

TEMPS PASQUAL—n. 95-226—

Per desgràcia una extensa llacuna ens impedeix de conèixer els textos del sacramentari des de la dominica de septuagèsim fins al dilluns de Pasqua. Malgrat que bàsicament devien ser d'origen gregorià, fóra molt interessant saber com omplia les deficiències d'aquest sacramentari papal, especialment en els ritus de la benedicció de la cendra, en iniciar la quaresma, quina missa portava el dissabte de la primera setmana de la quaresma i els dijous d'aquesta i de les altres setmanes, i els ritus especials de la Setmana Santa, que és on acostuma a haver-hi més diversitats entre els manuscrits.

13. A. OLIVAR, *Sacramentarium Rivipullense*, Madrid-Barcelona, 1964, n. 48-57.

14. J. JANINI, *Liber ordinum episcopal* (*Cod. Silos, Arch. Monástico*, 4), Silos, 1991.

En les celebracions de l'octava de Pasqua el manuscrit, bàsicament, segueix el sacramentari gregoriana, amb les repeticions que aquest de vegades presenta, utilitzant el sistema de remetre a oracions ja dites anteriorment. Les fèries encara porten les rúbriques estacionals romanes de l'esmentat sacramentari, i l'únic canvi en les oracions de les misses és que el divendres l'oració gregoriana és canviada per l'oració *Familiam tuam quaesumus domine dextera* —n. 120—, que en el gregoriana és posada al final de les *Aliae orationes paschales*. Aquest canvi també el prenen el sacramentari de Sant Feliu, f. 27v, i el sacramentari de Vilabertran, f. 76v. En això també concorden el *Missale Parvum* de Vic —n. 179—, i el sacramentari de Ripoll —n. 449. Aquesta variant ja es trobava en el sacramentari gregoriana de Trento —n. 470.¹⁵

Les fèries, al final, com en el model gregoriana també porten oracions per a les vespres i per a fer les estacions al baptisteri i a la capella de Sant Andreu, al Laterà. El dimarts hi manca l'oració *Praesta quaesumus deus ut qui per haec*» del sacramentari gregoriana n. 406, que calia dir en arribar la processó al baptisteri, i en el seu lloc hi ha la que després s'havia de dir a la capella de Sant Andreu. Això deu ser per error del copista, que oblidà la primera oració. El divendres, com el gregoriana, només en té dues, mentre que el dissabte no en porta cap, malgrat que el gregoriana també en té dues.

La missa del diumenge de l'octava de Pasqua —n. 128-130— conserva el títol gregoriana de *Dominica post albas*. Els seus textos són els gregorians. Després segueixen les cinc domíniques primeres del temps pasqual prèvies als dies de lletanies i a la festa de l'Ascensió —n. 131-142—, totes amb els textos del *Suplement d'Aniana*, i sense cap canvi. La missa del dia de lletanies —n. 143-150— és gregoriana, i va precedida de les oracions que calia dir en diferents indrets de Roma per on passava la processó. En el nostre sacramentari només s'han suprimit les rúbriques estacionals i l'oració quarta —n. 469 del gregoriana—, que calia dir *Ad crucem* abans d'arribar a l'atri de l'església on se celebrava la missa. L'última oració processional també manca, però deu ser per oblit del copista, perquè encara hi ha la rúbrica ALIA —n. 147.

La missa de la vigília de l'Ascensió —n. 151-153— és d'origen gelasià, però pertany a la tradició del sacramentari de Sant Gal, mentre que la del dia —n. 154-158— és la pròpia del sacramentari gregoriana. Per a la domínica següent —n. 159-161— s'ha copiat la missa del *Suplement d'Aniana*, així com també per a la vigília de la Pentecosta —n. 162-185. En el sacramentari els únics canvis importants són que les lectures 4 i 5 —*Scripsit Moyses i Apprehendent VII*— són intercanviades, error del copista que més tard fou esmenat, i que no porta cap esment a l'administració del baptisme en aquesta diada. En això els sacramentaris de Sant

15. F. DELL'ORO i H. ROGGER, *Monumenta liturgica ecclesiae Tridentinae saeculo XIII antiquiora, II a Fontes liturgici, Libri Sacramentorum*, Trento, 1985.

Feliu, f. 34, i de Vilabertran, f. 82, són més fidels al suplement del gregorià perquè conserven la rúbrica *Inde descendendum ad fontes cum letania* —SupG 1064— de l'esmentat suplement, encara que força alterada. La missa de la vigília i la del dia són les del gregorià, amb la variant que l'última, com a postcomunió, té el text *Praesta quaesumus domine ut a nostris mentibus* —n. 188— propi del sacramentari gregorià de Pàdua. Aquesta variant també la tenen els sacramentaris de Sant Feliu, f. 35, i de Vilabertran, f. 83v.

Pel que fa a les primeres misses de l'octava de la Pentecosta encara porta els títols de les antigues esglésies estacionals romanes on havien de ser celebrades. Les oracions són bàsicament les del sacramentari gregorià, però, afegint-hi al final col·lectes per a les vespres procedents del mateix sacramentari gregorià, les del dilluns, del dijous i del divendres —n. 192, 204 i 208—, i del sacramentari gelasià de Sant Gal, les del dimarts i del dimecres —n. 196 i 200—. Com que el gregorià no té missa per al dijous, el nostre sacramentari ha omplert aquesta llacuna amb l'oració *De psalmo XLI* del final de la vigília de la Pentecosta —SGre 515 i SupG 1062— com a col·lecta i repetint dues altres peces gregoriana d'aquesta diada com a secreta i postcomunió. El sacramentari de Sant Feliu, f. 36v i el de Vilabertran, f. 84v, segueixen aquesta mateixa disposició. Com el sacramentari de Sant Feliu, f. 37v, no porta la missa gregoriana *Die dominico* del sacramentari gregorià —n. 553-555.

Les tòmpores del mes de juny són separades de les celebracions de l'octava de la Pentecosta però les segueixen immediatament —n. 212-226—, i són formades per una barreja de textos gregorians i gelasians. Amb les del sacramentari gregorià només concorden, perquè tenen la mateixa col·lecta i secreta del dissabte —n. 224-225. El sacramentari de Sant Feliu, f. 36v-37, també porta les tòmpores a continuació de l'octava de la Pentecosta i té els mateixos textos del sacramentari de Sant Iscle, mentre que el sacramentari de Vilabertran, f. 84-86, com el sacramentari gregorià, les té unides a les celebracions de l'octava i en copia fidelment els textos, i hi inclou, a més, textos per a la celebració del dijous, que són els mateixos del sacramentari de Sant Iscle —n. 201-204. El sacramentari de Sant Feliu, f. 39, a més, el dissabte, abans de l'inici de la missa, afegeix cinc col·lectes, precedides de la rúbrica *Item ordo Gregorii papae VII^{mi}* per acomodar-se als usos de la reforma litúrgica gregoriana. Són les col·lectes pròpies d'aquesta celebració en el sacramentari gregorià —n. 545-549.

DOMÍNIQUES DE DESPRÉS DE L'OCTAVA DE LA PENTECOSTA —n. 227-314—

La col·lecció d'aquest grup de misses porta un títol que sembla la reducció del títol més extens del sacramentari de Sant Feliu, f. 39v, que diu: *Incipiunt misse dominicales a Pentecosten usque ad Adventum Domini*, i del fragment del sacramentari gironí Barcelona, Bib. Universitària,

ms. 827, f. 5v, que també diu: *Incipiunt missas dominicales de octavas Pentecosten usque in Adventum domini*. En canvi, el sacramentari de Vilabertran, f. 86, i el *Missale Parvum* de Vic —n. 241— les inicien directament sense posar-hi un títol especial que els englobi totes.

Tots els textos d'aquesta secció són trets del *Suplement d'Aniana* —n. 1129-1200—, i segueixen la mateixa numeració. L'única diferència que tenen és que entre les dominiques XVI i XVII, el nostre sacramentari insereix les tòmperes de setembre que en el sacramentari gregorià es troben col·locades en aquest mateix mes, als n. 706-719, entre el santoral, després del dia 16 de l'esmentat mes. En aquest conjunt de textos gregorians només s'observa la variant que en la secreta del divendres de tòmperes —n. 281—, el text gregorià ha estat canviat per un altre text que en el sacramentari papal és col·locat a la missa de la fèria sexta d'abans del diumenge de Passió —n. 278—. El sacramentari de Sant Feliu, f. 45-46v, i el sacramentari de Vilabertran, f. 92-93v, segueixen fidelment aquesta disposició de les tòmperes, col·locades entre les dues mateixes dominiques i amb el canvi de l'esmentada secreta del divendres.

Al final de la col·lecció de misses, el nostre sacramentari passa directament al santoral, mentre que el de Vilabertran, f. 96v-97v, ja hiafegeix la missa de la Santíssima Trinitat per a ser celebrada l'últim diumenge de l'any litúrgic, abans d'iniciar l'Advent. El sacramentari de Sant Feliu, f. 49, en canvi, resta fidel al model del nostre sacramentari, i la té en el f. 110v, al final del santoral, en iniciar les misses votives, lloc on també la devia tenir el sacramentari de Sant Iscle.

EL SANTORAL —n. 315-459—

En aquesta secció comparem la part conservada del santoral del nostre manuscrit —SIs—, amb els llocs corresponents dels sacramentaris de Sant Feliu —SFel— i de Vilabertran —SVil. A més, en la quarta i en la cinquena columna posem el número que les peces porten en el sacramentari gregorià —SGre— i en el sacramentari de Ripoll —SRip. Prescindim del *Missale Parvum* de Vic perquè només conté un santoral molt reduït. Com que els sacramentaris de Sant Feliu i de Vilabertran encara resten inèdits, citem els folis en què tenen les celebracions del santoral que s'esmenten.

	SIs	SFel	SVil	SGre	SRip
Nicholaus epis. (6-XII)				49v	
Leochadia virg. (9-XII)				50	
Syrus epis. (9-XII)				50	
Eulalia virg. (10-XII)				50v	
Paulus conf. (11-XII)				51	
Lucia virg. (13-XII)				51v	

<i>Anuntiato S. Mariae. Requie retro in Adv. Dom. (18-XII)</i>		51v			
Thomas apost. (21-XII)		51v			
Stephanus mart. (26-XII)	315	52	106v	62	832
Iohannes, <i>in I^a missa</i> (27-XII)	318	52v	107	485	838
<i>ad missa maiorem</i>	321	53	107v	67	841
Innocentum (28-XII)	324	53	108	75	847
[Thomas epis. Cantuar.] (29-XII)		53v			
Silvester papa. (31-XII)	327	53v	108	79	853
Iulianus et Basil. mart. (7-I)	330	53v	108v		856
Ylarii epis. (13-I)	333	54	109		859
Felicitis in Pincis. (14-I)	336	54v	109	99	862
Marcellus papa. (16-I)	...	54v	109v	102	865
Prisca virg. (18-I)	...	55	110	105	868
Sebastianus mart. (20-I)	...	55v	110v	111	872
Fabianus papa. (20-I)	...	55v	111	108	876
Agnes virg. (21-I)	338	56	111	114	879
Fructuosus episc. (21-I)	341	56v	111v	633	
Vincentius mart. (22-I)	344	56v	112	117	883
Conversio S. Pauli (25-I)	347	57	112		890
Proiectus mart. (25-I)	...	57v			
Agnes, <i>secundo</i> . (28-I)	...	58	112v	120	894
Purificatio S. Mariae (2-II)	84		113	123	48
Agatha virg. (5-II)	...	58	115	128	897
Scholastica virg. (10-II)	...	58v	115v		901
Eulalia virg. (12-II)	350	59	116		
Valentinus mart. (14-II)	352	59	116v	134	904
Vitalis, Felicula (14-II)		59v			
Kathedra S. Petri (22-II)	355	59v	116v		908
Mathias apost. (24-II)	358	60	117		912
Inventio capitis S. Iohannis.					
<i>Requie in decollatione eiusd. (24-II)</i>			117v		
Gregorius papa (12-III)	361	60v	117v	137	916
Benedictus abbas. (21-III)	364	61	118		920
Annuntiatio S. Mariae (25-III)					
<i>Requie in Adventu domini</i>	367	61v	118v	140	924
Ambrosius episc. (4-IV)	368	61v			928
Tiburtius, Valerianus... mart. (14-IV)	371	62	118v	460	932
Georgius mart. (23-IV)	374	62	119	462	936
Marchus evang. (25-IV)	377	62v	119		940
Vitalis mart. (28-IV)	380	63	119v	476	944
Philippus et Iacobus apost. (1-V)	383	63	120	479	948
Alexander, Eventius... mart. (3-V)	386	63v	120	482	957
Inventio S. Crucis (3-V)	389	64	120v		952
Iohannes ante Portam Latinam (6-V)	393	64		485	

Inventio S. Michaelis (8-V)	394	64	121		1256
Gordianus et Epimachus mart. (10-V)	397	64v	121v	488	960
Pontius mart. (11-V)	400	65	122		
Nereus et Achilleus mart. (12-V)	493	65	122		967
S. Maria ad Martyres (13-V)		65v		494	971
Pontentiana virg. (19-V)	406	66	122v		828
Translatio S. Felicis mart.					
Gerundensis (19-v)		66			
Urbanus papa (25-V)	409	66v	123	504	974
Maximinus episc. (29-V)	412		123		977
Marcellinus et Petrus mart. (2-VI)	415	67	123v	559	984
Medardus episc. (8-VI)	418	67	124		988
Primus et Felicianus mart. (9-VI)	421	67v	124v	158*	991
Barnaba apost. (11-VI)		68			995
Basilidis, Naboris... mart. (12-VI)	424	68	125		998
Ciricius et Iulita mart. (16-VI)	427	68v	125		1002
Marchus et Marcellianus (18-VI)	430	68v	125v	562	1005
Gervasius et Protasius (19-VI)	433	69	126	565	1008
Vigilia S Iohannis Bapt. (23-VI)	436	69v	126	568	1012
<i>Ad I^a missa</i>	439	69v	126v	571	1016
<i>Ad missam maiorem</i>	442	70	127	574	1019
Iohannes et Paulus mart. (26-VI)	445	70	127	583	1025
Leo papa (28-VI)	448	70v	127v	586	1029
Vigilia Petri et Pauli apost. (28-VI)	449	70v	127v	589	1032
<i>Ad missam</i> (29-VI)	454	71	128	594	1037
Paulus apost. (30-VI)	458	71v	128v	604	1046

El sacramentari de Sant Iscle només ha conservat el santoral de la primera meitat de l'any litúrgic, el que va del dia 26 de desembre, festa de sant Esteve, a la commemoració de l'apòstol sant Pau del dia 30 de juny. La sèrie s'inicia amb la breu rúbrica *Incipit de festivitatibus sanctorum*, que en el sacramentari de Sant Feliu, f. 49, és posada davant la festivitat de sant Nicolau (6-XII) i és força més extensa, i diu: *Incipiunt misse de sanctorum festivitatibus in toto circuli anno*. En canvi, el sacramentari de Vilabertran, f. 106v, inicia el santoral senzillament amb la rúbrica *In natale sancti Stephani martiris*, que és el títol propi de la festa del sant, posat, però, en lletres més grans.

Curiosament, tal com es pot veure en l'esquema en què comparem el santoral dels tres sacramentaris, el de Sant Feliu presenta la peculiaritat d'iniciar-lo un mes abans que els altres dos, el dia de sant Nicolau (6-XII), just en el moment de començar l'Advent. Segurament, aquesta disposició és la més antiga, la que s'emprà quan, com a conseqüència de la reforma litúrgica gregoriana del final del segle xi, en les còpies dels sacramentaris s'introduí la moda de separar el santoral del temporal. Els altres dos ja es presenten regularitzats en aquest punt i inician el santo-

ral el dia de Sant Esteve, costum que persistirà en tots els sacramentaris i missals posteriors.

Entre els sants que el sacramentari de Sant Feliu, f. 49v-53v, té, cal destacar santa Leocàdia (9-XII), la santa confessora patrona de Toledo; sant Pau (11-XII), segons la tradició fou el primer bisbe de Narbona, i la commemoració el dia 18 de desembre de la festa de l'Anunciació, fixada en aquest dia, una setmana abans de la festa de Nadal, com si en fos una preoctava, d'acord amb el cànon 1 del X Concili de Toledo, celebrat l'any 656,¹⁶ a fi de no interrompre les celebracions penitencials de la quaresma quan el dia 25 de març cau en aquest temps litúrgic. Les tres celebracions també es troben en altres llibres litúrgics catalanonarbonesos i ja devien figurar en el sacramentari de tipus romanofranc que es creà a Narbona entorn de l'any 800 en fer-hi el canvi de litúrgia. Deuen formar part, podríem dir, del propi de Narbona. Com que dues —santa Leocàdia i el bisbe sant Pau— també figuren en el sacramentari de Vilabertran, f. 166-166v, és lògic pensar que el nostre sacramentari també les tenia al final del santoral, ara per desgràcia perdut. La festa de l'Anunciació —n. 367—, el nostre sacramentari ja la té el 25 de març, amb una rúbrica, però, que remet al temps d'Advent, a l'esmentat 18 de desembre, ara també perdut, on eren els textos litúrgics per a la celebració.

El santoral, com hem dit, comença amb la celebració de sant Esteve (26-XII), seguida de les altres celebracions nadalenques de l'evangelista sant Joan (27-XII), dels sants Innocents (28-XII) i de sant Silvestre (31-XII), totes amb textos procedents del sacramentari gregorià. No té, en canvi, la commemoració del martiri de sant Tornàs de Canterbury (29-XII), mort l'any 1170, que el sacramentari de Sant Feliu porta en forma d'afegitó, en lletra del final del segle XII, als marges dels f. 53v-54. Això vol dir que els clergues de l'església de Sant Iscle d'Empordà no es preocuparen gens d'actualitzar el volum, encara que tampoc figura en el sacramentari de Vilabertran, f. 108.

En el mes de gener, només parcialment conservat, hi ha la celebració dels màrtirs de Tarragona, Fruitós, Auguri i Eulogi (21-I), amb textos que en el sacramentari gregorià serveixen per a la festa de sant Felicíssim i sant Agapit —n. 341. Les altres festes conservades d'aquest mes són sant Julià i santa Bassilissa (7-I), amb textos d'origen gelasià diferents dels del sacramentari de Ripoll —n. 856—; sant Hilari de Poitieu (13-I), amb la mateixa missa que té el sacramentari de Ripoll —n. 859—; sant Feliu *in Pincis* (14-I); santa Agnès (21-I), i sant Vicenç (22-I), tots tres amb els corresponents textos gregorians, i la commemoració de la conversió de sant Pau (25-I), amb una missa que també es troba en l'esmentat sacramentari de Ripoll —n. 890. Les altres celebracions manquen per les llacunes que el sacramentari té, però és fàcil de reconstruir-

16. PL 84, col. 441.

les, com es pot veure en l'esquema anterior, amb els textos que els sacramentalis de Sant Feliu i de Vilabertran contenen.

El santoral del mes de febrer és més reduït perquè la quaresma normalment s'inicia en aquest mes. Com ja hem dit, el sacramentali té la festa de la Candelera (2-II) al final del temps nadalenc. Aquesta disposició deu ser la més antiga dels sacramentalis gironins perquè també el sacramentali de Sant Feliu devia tenir-la en el mateix lloc. El sacramentali de Vilabertran, f. 113, en canvi, ja és normalitzat en aquest punt del santoral, i la posa en el lloc corresponent a l'inici del mes de febrer. Els textos de la missa són els gregorians —n. 123—, mentre que els de la benedicció de les candeles són narbonesos i també es troben en el sacramentali de Ripoll —n. 85-87—. Els textos de la festa de santa Eulàlia de Barcelona (12-II) no són pas els que el sacramentali de Barcelona¹⁷ té en aquesta diada, sinó els que el sacramentali de Vic utilitza en la missa de santa Sòteris (10-II).¹⁸ Els textos de la festa de sant Valenti (14-II) són d'origen gregorià —n. 134—, mentre que els de la festa de la càtedra de sant Pere (22-II) procedeixen del sacramentali gelasià i també es troben en el sacramentali de Ripoll —n. 908—, i els de l'apòstol sant Maties (24-II) podrien ser d'origen narbonès perquè es troben en l'esmentat sacramentali ripollès —n. 912. Com en el mes de gener, aquí les llacunes del nostre sacramentali poden ser emplenades força bé amb les celebracions del santoral dels esmentats sacramentalis de Sant Feliu i de Vilabertran. Cal retenir també que la *Inventio capitinis sancti Iohannis* és una celebració pròpia del sacramentali de Vilabertran, f. 117v, que deu respondre a la presència d'alguna relíquia del baptista en el monestir empordanès.

El santoral del mes de març encara és més reduït. Només té la festa del papa sant Gregori el Gran (12-III) i la de l'Anunciació (25-III), totes dues amb textos gregorians —n. 137 i 140, respectivament— i la de l'abat sant Benet (21-III), amb textos segurament narbonesos perquè les dues primeres peces també es troben en el sacramentali de Ripoll —n. 920.

Tres de les festes del mes d'abril procedeixen del sacramentali gregorià. Són les de sant Tiburci i els seus companys màrtirs (14-IV), de sant Jordi (23-IV) i de sant Vidal (28-IV) —n. 460, 463 i 476, respectivament. Les altres dues, les de sant Ambròs, bisbe de Milà (4-IV), i l'evangelista sant Marc (25-V), són formades per textos de tradició catalanonorbonesa que també es troben en el sacramentali de Ripoll —n. 928 i 940, respectivament.

El mes de maig s'inicia amb la festa dels apòstols sant Felip i sant Jaume (1-V), que porta textos gregorians —n. 479—, seguida de la dels

17. J. BELLAVISTA, *Sacramentari de Barcelona*, Barcelona, 1994, n. 701-703, i «Diversos formularis litúrgics de la missa de santa Eulàlia de Barcelona i les seves peculiaritats», *Revista Catalana de Teologia*, 25 (2000) p. 179-189.

18. A. OLIVAR, *El sacramentario de Vic*, Barcelona, 1953, n. 753-755.

màrtirs Alexandre i els seus companys (3-V), amb textos també gregorians —n. 482. La invenció de la Santa Creu (3-V) en canvi, porta els mateixos textos catalanonarbonesos del sacramentari de Ripoll —n. 952—, igualment com la de la invenció de l'arcàngel sant Miquel al Monte Gargano (8-V) —n. 1256—, posats, en el sacramentari ripollès, en la vigília de la festa. També són d'origen gregorià les celebracions de sant Joan *ante portam Latinam* (6-V), dels màrtirs sant Gordià i sant Epímac (10-V), la celebració de Santa Maria *ad martyres* (13-V) i la del papa sant Urbà —n. 485, 488 i 496, respectivament. La missa del bisbe sant Ponç de Cimiez (11-V), en canvi, sembla pròpia dels tres sacramentaris gironins, mentre que les de sant Nereu i sant Aquileu (12-V) i de santa Potenciana (19-V) deuen ser també d'origen catalanonarbonès perquè es troben iguals a l'esmentat sacramentari de Ripoll —n. 967 i 828, respectivament. El sacramentari no té la festa del trasllat de les relíquies de sant Feliu de Girona (19-V), que encara només es devia celebrar en la mateixa col·legiata gironina, i clou el santoral d'aquest mes amb la celebració de sant Maximí, bisbe de Trèveris (29-V), que només figura en el nostre sacramentari i en el de Vilabertran, f. 123, formada amb textos que també es troben en el sacramentari de Ripoll —n. 977—, monestir en el qual gaudí de culte junt amb sant Eudald, des de l'últim quart del segle x.

El santoral del mes de juny comença amb la celebració dels màrtirs romans Marcel·lí i Pere (2-VI), amb textos gregorians —n. 984—, seguida del bisbe sand Medard de Soissons (8-VI), a la Picardia, amb textos iguals als del sacramentari de Ripoll —n. 988. Els màrtirs sant Prim i sant Felicià (9-VI) tenen els mateixos textos que figuren en els suplements que al llarg del sgle IX serviren per a completar el santoral del sacramentari gregorià d'Aniana —n. 158*—, publicats per Jean Dehusses com a complements de l'esmentat sacramentari,¹⁹ mentre que sant Basiliides i els seus companys màrtirs (12-VI) i sant Cirici i santa Julita (16-VI) també tenen textos que figuren en el sacramentari de Ripoll —n. 998 i 1002, respectivament. Els textos de les altres festivitats, entre les quals cal destacar les celebracions a honor de sant Joan Baptista (24-VI) i dels apòstols sant Pere i Sant Pau (28-VI), són totes d'origen gregorià.

En resum, es pot dir que la part conservada del sacramentari de Sant Iscle d'Empordà és bàsicament d'origen gregorià, completada, però amb celebracions d'altres sants procedents dels sacramentaris gelasians i del santoral local, tot adaptat a l'ús de les esglésies narboneses i, en el cas d'aquest sacramentari, a l'església de Girona. La presència d'aquestes misses no estrictament d'origen gregorià, gairebé massivament en el sacramentari de Ripoll, permet de descobrir tot un fons de celebracions litúrgiques del santoral que han de tenir necessàriament el seu origen, com ja hem indicat, en el model de sacramentari creat a Narbona quan s'hi féu el canvi de ritu, entorn de l'any 800, amb la substitució de l'anti-

19. J. DESHUSSES, *Le sacramentaire grégorien*, Friburg (Suissa), 1971, p. 687-718.

ga litúrgica hispana pels ritus romanofrancs difosos al regne franc pels reis de la nissaga carolíngia.

L'estudi més detallat de tot aquest conjunt de textos del santoral en els més antics sacramentalis d'una i altra banda del Pirineu permetrà d'identificar el suplement amb els propis de Narbona amb què el sacramentari gregorià, revisat i suplementat per Benet d'Aniana fou alhora complementat amb un altre suplement del santoral a fi de fer-lo apte per a la catedral de Narbona i les esglésies catedralícies, parroquials i monàstiques que s'anaven restaurant i creant de nou a mesura que la xarxa eclesiàstica de l'arquebisbat s'estenia pel Llenguadoc i Catalunya.²⁰

EL CALENDARI —n. 460-461—.

Per desgràcia només es conserva un foli del calendari que anava unit al volum. Conté el santoral que va des del dia 5 d'octubre fins al dia 25 de novembre, festa de santa Caterina d'Alexandria i de Pere, bisbe màrtir d'aquesta mateixa ciutat. Tal com hem indicat en descriure el manuscrit, aquest foli formava part d'un quadern, del qual seria el foli setè. Aquest quadern ja devia trobar-se al final del manuscrit tal com encara es troba, des que va ser escrit. El contingut del foli ha estat utilitzat per Josep Maria Marquès en el seu estudi sobre tots els calendaris litúrgics gironins.²¹ En cada dia, a més de l'antiga datació romana de nones, idus i calandes, hi ha el número auri i la lletra dominical. El número auri no l'hem publicat perquè presenta força llacunes.

El seu contingut sembla força primitiu, i per això calgué completar-lo amb nombrosos afegitons al llarg dels segles XIII-XV per tenir-lo al dia, d'acord amb l'evolució del santoral del bisbat de Girona. Tots aquests afegitons els hem posat entre els signes [ ]. En les festes més importants, alhora, s'indica el nombre de lectures pròpies que calia llegir a l'ofici matinal i si s'havia de cloure'l amb el *Te Deum*, i si calia de dir el *Gloria in excelsis* en la celebració eucarística. Les indicacions referents a l'ofici matinal també permeten pensar que els clergues de l'església de Sant Iscle resaven l'ofici diví comunitàriament.

En les festivitats més importants, a més, s'indica amb el mot *colitur* que són festes de preceptes en les quals cal assistir a la celebració eucarística parroquial i que els treballs servils queden prohibits. Això només

20. A la nostra coneixença, l'únic suplement d'aquesta mena fins ara identificat i estudiat és el que es troba al final del sacramentari del monestir de Marmoutier, Autun, Bib. Mun., ms. 19 bis, escrit a Tours, l'any 845. Conté el propi de l'abadia, format per cinquanta-dues misses, posat al final del manuscrit, després del suplement de les benediccions episcopals recopilades per Benet d'Aniana. Cf. J. DÉCRÉAUX, *Le Sacramentaire de Marmoutier (Autun, 19 bis)*, Ciutat del Vaticà, 1985, vol. 2, p. 734-780.
21. J. M. MARQUÈS, «Els calendaris de Girona». *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, 1 (1978) p. 135-166.

s'indica explícitament en el dia dels apòstols sant Simó i sant Judes (28-X) i de sant Martí de Tours (11-XI). També devia portar aquesta indiació el dia de Tots Sants (1-XI), però el text es presenta molt esborrat. L'única celebració típicament gironina que conté és la festa del bisbe sant Narcís (29-X).

El calendari també serví per anotar-hi un esdeveniment molt important per a la parròquia, com fou el dissabte dia 16 de novembre de l'any 1325, vigília de la festa patronal de sant Iscle i santa Victòria, l'entronització d'una nova imatge de la Mare de Déu, que sembla perduda, i de l'*opus Corporis Christi supra altare sancti Aciscli*, que deu tractar-se d'un sagrari per a la reserva eucarística. Això ens demostra que la parròquia modernitzava el seu mobiliari litúrgic d'acord amb les noves línies de l'espiritualitat cristiana europea.

Més tard, ja als segles xv-xvi, els espais buits del calendari també serviren per anotar-hi els òbits d'alguns clergues i feligresos de la parròquia amb la funció de celebrar els aniversaris que havien fundat. Són aquests:

- 5-X: Obit Bartolomeus Sobrevila (?), alias Gaion, et dimisit pro suo aniversario V solidos censales per IIII clericos quos tenetur solve-re donech emit V solidos in loco fra[ncho...] et alodio et bene [...] prout continetur in instrumento facto XXV^a die mensis iunii, anno a Nativitate M^oCCCCLVIII^o.
- 10-XI: Obit de Madone Franchesca Sabatera muler den P. Sabater, et di-misit pro suo aniversario septem solidos et sex denarios quos facit Anthonus Sabater et Serra filius suus, ad quos obligavit omnia bona sua prout aparet in quodam instrumento per dic-tum Anthonium facto [...], XXI die mensis octobris anno M^oCCCCXXX secundo.
- 15-X: Obit de Madona Astruga den Riquer [...], dimisit unam migreriam frumenti sobre totes les cases seves.
- 22-X: Obiit Petrus Maior qui dimisit in suo obitu IIII solidos super fe-xiam de Papaloca.
- 25-X: Obit Caterina Sabatera mulier [...] Sabater, et dimisit tres sacerdo-tes [...], die sexto decimo mensis februarii, anno domini M^oD^oVI.
- 3-XI: Die vigesimo quarto mensis octobris MDLXXXI, Raphael Maig clericus castri Sancti Aciscli [...] Sanctum Aciscli et [...] aniversa-rium pro animabus parentum suorum et Gasparis Maig eius fra-tris et omnium fidelium defunctorum et donavit pro eum cele-brando se solidos [...] penes Iacobi [...] notarii ville Sancti Aciscli [...] dicto die.
- 10-XI: Obitus Bernardi de Aguanta [...].
- 11-XI: XXV^a novembris obiit Caterina, uxor Anthonii Sapria (?), et di-misit aniversarium V^e solidorum et oblatione IIII presbiterorum. Pagal en Baltesar Maig, axí com apar a la notaria de Ullestret, a XIII de febrer, any MDXXII.

- 14-XI: Obitus Guilermi Macie, et dimisit pro aniversario decem solidos quos facit Bernardus Figueires de Matha (?).
- 16-XI: Obitus Catarina, uxor Ioannis Mag de [...] et dimisit pro aniversario suo V solidos censales [...] quos tenetur solvere heres do-nech emerit V dictos solidos in franchio alodio, et bene [...] ut continetur in suo testamento facto XVII^a die mensis iunii, anno a Nativitate Domini M^oCCCC^oVII^o.
- 18-XI: Obiit Miquela Coloma, uxor Petri Coloma, Sancti Aciscli, qui dimisit [anniversarium] quinque solidorum annualium perpetuum celebredor in octava die post festum sanctorum Aciscli et Victorie, et abet esse sagristam Sancte Marie [...] sed non est ebbdomadarium et sagristam Sancti Cristofori de Foneletis. Et volo quod omnes isti tres presbiteri teneantur celebrare predictum anniversarium alta voce, et post celebrationem missarum exire absul vere supra tumulum eredis mansi Coloma cum incenso et aqua benedicta, et volo absolucionem fiat alta voce, revertendo ad ecclesiam volo teneant dicere septem salmos penetensiales cum letaniis defunctorum. Pro quo anniversario lego illos quinque solidos propietate quinque librarum quot Miquel Magdeval michi faciunt [...], nonadecima die mensis novembris in notaria de Oculo(?) scripto, anno a Nativitate Domini M^oD nono. Et si non fecerunt dictum anniversarium infra tres dies mansi Coloma postea [...] et de [...] rebus [...].

AFEGITONS LITÚRGICS POSTERIORS

El sacramentari de Sant Iscle, com altres sacramentaris antics, presenta alguns afegitons de tipus litúrgic fets amb la intenció d'adaptar-lo a les exigències del culte al llarg de l'edat mitjana, fins que foren definitivament substituïts pels missals impresos. A més dels sants afegits al calendari anteriorment citats, i d'algunes oracions posades als marges del cos del sacramentari que seran esmentades en nota, en publicar les misses que complementen, cal assenyalar aquests dos:

En el f. 39v, a la part superior dreta del calendari, en lletra de vers l'any 1200, porta aquesta norma per a calcular l'inici de l'Advent:

Quicumque Adventum Domini celebrare desiderat [procure]t ut nec ante V kalendas december [...] III nonas eiusdem mensis incoet, licet in his VII diebus ubi dies dominicus venerit illic sine dubio et absque errore celebretur.

A l'anvers del f. 1, que al principi havia quedat en blanc, també ja en el segle XIII, hi copiaren les pregàries de la preparació privada del sacerdot abans de revestir-se amb els ornaments sacerdotals i les oracions

que calia dir en posar-se la casulla, pregària que, com ja hem dit, el copista del manuscrit oblidà d'escriure en el f. 1v després dels textos corresponents a la vestició del maniple i de l'estola. Aquestes pregàries són pràcticament les mateixes que més tard passaran a formar part del missal de Girona, imprès l'any 1557. Són aquestes:

«*Quando induit se sacerdos ad missa:*

Ps. Quam dilecta. (Ps 73)

<Ps.> Benedixisti. (Ps 84)

<Ps.> Inclina. (Ps 85)

<Ps.> Credidi. (Ps 115)

<Ps.> B[enedic?]tus (Ps 143?)

Pater noster.

[CAP. Et ve]niat super nos misericordia tua domine,
Salutare tuum secundum eloquium [tuum].

Esto domine tur[ris fortitudinis ...],

Faciem [tuam ...]

[S]acerdotes tui induantur iusticiam,

Et sancti tui exultent.

Dignare domine die isto,

Sine pe[cato nos custodi]ri.

Domine miserere nostri,

<Sana animas quia peccavimus tibi>.

Ab occultis meis munda me domine,

Et ab alienis <parce servo tuo>.

Domine exaudi orationem meam,

[Et clamor meus ad te veniat.]

[Dominu]s vobiscum,

Et cum spiritu tuo.

OR. Consciencias nostras quesumus domine visitando purifica...
(SGre 809)

OR. Mentes nostras quesumus domine Paraclitus qui a te procedit... (SGre 538)

AD PLANETAM. Veni creator spiritus, *totus*. (RH 34379)

VR. Veni sancte Spiritus,

RP. Et tui amoris.

OR. Adsit nobis domine quesumus virtus Spiritus Sancti qui et corda nostra... (SGre 535)

OR. Domine Ihesu Christe. (SGre 441*?)

Posteriorment, però, encara en el mateix segle XIII, una altra mà escrigué l'ordre de les misses votives setmanals i dels set sagments. Aquesta última nota podria haver estat escrita en el sacramentari per a ajudar el sacerdot en la catequesi dels fidels que feia el diumenge en la seva predicació. Són aquests textos:

Die lune quando non est festum nec octabas de alico festo debet [...] dicere missam de angelis. Die martis de sancto Issclo. Die mercuris de Trinitate. Die iovis de Sancto Spiritu. Die veneris de Cruce. Die sabbati de Sancta Maria: *Salve sancta parens.* (GRom [75])

Hec sunt septem sacramenta ecclesie: Primum est baptismus, secundum confirmatio, tertium ordo sacerdotalis, quartum eucharistia, quintum matrimonium, sextum penitentia, septimum extrema unctione prenunciar (?).

Per últim, en la meitat inferior del mateix foli, també en lletra encara del segle XIII, porta aquestes normes sobre el cant del *Te Deum*, del *Gloria in excelsis*, del *Credo* i de l'*Ite missa est* en les diferents festivitats del temporal i del santoral de l'any litúrgic:

Per octo dies Nativitatis Dominis, et Pasche, et Pente<costen>, et in die Epiphanie, et in octava, et in die Ascencionis Domini, et octava eius, et in festivitate apostolorum Petri et Pauli, et octava eorum, et in Assumpcione beate Marie, et in octava eius, et in festivitatibus Sancte Crucis, et omnium apostolorum seu evangelistarum, et in octava protomartiris sancti Stephani, et beati Iohannis apostoli, et beatorum Innocentium, et in Nativitate beate Marie, et in Purificatione eius, et in octava earum festivitatum: *Te deum* et *Gloria* et *Credo*, et *Prefatio* et *Ita missa est* dicimus.

In Katedra sancti Petri, et in festivitate beati Mathie: *Credo* et *Prefatio* et *Benedicamus* dicimus.

In nativitate beati Iohannis Babtiste, et in octava eius, et in festivitate Omnim Sanctorum, et in dedicatione ecclesiarum, et in octava eorum, et in festivitate beati Felicis, et beati Laurencii, et beati [...]: *Te deum* et *Gloria* et *Credo* et *Ita missa est* dicimus. Et in festivitate beati Michaelis similiter.

In prima missa Natalis Domini et in Vigilia Paschale [...] dicimus.

In [...] Domini ad missam *Credo* et *Sanctus* et *Agnus* et *Benedicamus* et damus pacem. [...] ea die nec in Parasceve, per [...] Epiphanie et Ascensionis Dimini, et Assumptionis beate Marie [ad missam]: *Credo* et *Prefacio* et *Ite misse est* dicimus, nisi fuerit missa dominicale vel [...]

A Septuagesima usque ad Pascham in dominicis diebus et in festivitatibus VIII lectiones [...] neque *Te deum*, neque *Gloria*, neque *Ite missa est*, nisi in festivitate beate Marie et dominicis diebus [...]

[...] Domini similiter, et in festivitate beati Nicholai: *Te deum* et *Gloria* et *Ita missa est* dicimus.

[...] passionem non dicimus *Dominus vobiscum*, nec et *Cum spiritu tuo* [...]

In Annunciacione [...] domini [...]²²

22. Segueixen unes línies pràcticament il·legibles.

NORMES D'EDICIÓ

En l'edició dels textos els hem transcrit amb la màxima fidelitat, conservant les grafies errònies i la seva ortografia. Dels textos ja coneguts per altres fonts litúrgiques publicades, només en donem l'inici, i hi possem sempre, però, la sigla i referència de l'edició on el lector els trobarà íntegres. Dels que, en canvi, no hem sabut identificar cap edició, en donem la transcripció íntegra, cosa que també fem amb els textos de l'ordre de la missa i del cànون per a poder identificar més fàcilment la versió gironina d'aquests venerables textos.

Les llacunes del manuscrit les completem posant el que hi manca entre claudàtors []. Les restitucions que fem a fi de fer més entenedor el text publicat les posem entre parèntesis angulars <>, mentre que els mots que cal suprimir van indicats amb els signes [ ]. Els afegitons posats als marges i entre línies del manuscrit són indicats amb els signes [ ]. Quan no són de la mateixa mà del copista del manuscrit n'indiquem en nota la datació.

Les sigles emprades en la identificació de les peces s'on aquestes:

AMS	R. J. HESBERT, <i>Antiphonale missarum sextuplex</i> . Brusel·les, 1935.
CAO	R. J. HESBERT, <i>Corpus antiphonalium officii</i> . Roma, 1963.
CO	E. MOELLER i B. COPPIETERS, <i>Corpus orationum</i> . Turnholt, 1992-1997. CCL CLX I-X.
GRom	<i>Graduale Sacrosanctae Romanae Ecclesiae de tempore et de sanctis</i> . Tournais, 1938.
LOrdE	J. JANINI, <i>Liber ordinum episcopal</i> . Silos, 1991.
Mart	E. MARTÈNE, <i>De antiquis ecclesiae ritibus libri tres</i> . Anvers, 1736-1737.
MPar	M. S. GROS, «El Missale Parvum de Vich». <i>Hispania Sacra</i> 21 (1968), p. 313-377.
RH	U. CHEVALIER, <i>Repertorium hymologicum</i> . Lovaina-Brussel·les, 1892-1920.
SFel	Sacramentari de la col·legiata de Sant Feliu de Girona, Girona, Museu Diocesà, ms. 46.
SGel.	L. C. MOHLBERG, <i>Liber sacramentorum romanae aecclesiae ordinis anni circuli</i> . Roma, 1960.
SGre/SupG.	J. DESHUSSES, <i>Le sacramentaire grégorien</i> . Friburg (Suïssa), 1971.
SIsc	Sacramentari de la parròquia de Sant Iscle d'Empordà, Barcel·ona, Biblioteca Catalunya, musical 420.
SRip	A. OLIVAR, <i>Sacramentarium Rivipullense</i> . Madrid-Barcelona, 1964.
SVic	A. OLIVAR, <i>El sacramentari de Vic</i> . Barcelona, 1953.
SVil	Sacramentari de la canònica de Santa Maria de Vilabertran, París, BN, lat. 1102.

< SACRAMENTARIUM ECCLESIAE SANCTI ACISCLI
IMPURITANENSI > /f. 1v/

- 1 [L]avabo inter innocentes manus meas et circumdabo altare tuum domine. Asperges me ysopo et mundabor *usque* Redde michi. (Ps 25, 6; 50, 9-14)
  - 2 AD AMICTUM. Pone domine galeam salutis in capite meo ad expugnandas et superandas diabolicas fraudes, omniumque inimicorum meorum persequentium me seviciam superandam. Te prestante. (Mart 1, 538)
  - 3 AD ALBAM. Indue me domine vestimento salutis, tunica iusticiae, et induimento leticie circumda me semper. (Mart 1, 538)
  - 4 AD CINGULUM. Presinge domine cingulo fidei et virtute castitatis lumbos mei corporis, et extinguendo extingue maeae humorem libidinis, ut iugiter maneat in eis tenor totius castitatis. Amen. (Mart 1, 538)
  - 5 AD STOLAM. Redde michi domine obsecro stolam inmortalitatis quam perdidi in prevaricatione primi parentis, et quia cum hoc ornamento accedo quamvis indignus ad tuum sanctum ministerium, presta ut cum eo letari merear in perpetuum. Per. (Mart 1, 538)
  - 6 AD MANIPULUM. Merear precor domine manipulum portare iusticiae mente flebili in exultatione deferendo, ut cum iustis portionem accipiam. Amen. (Mart 1, 538)
  - 7 CONFESSIO. Confiteor deo et sancte Mariae et omnibus sanctis dei, et tibi frater omnia /f. 2/ peccata mea, quecumque peccavi per superbiam, in cogitatione, in locutione, in polluzione, in delectatione et opere, mea culpa.²³
  - 8 Misereatur tui omnipotens deus et dimittat tibi omnia peccata tua preterita, presentia, liberet te a futuris, conservet te in omni opere bono, et perducat te deus pater ad vitam aeternam. Amen. (Mart 1, 805)
  - 9 Converte nos deus <salutaris...>
Fiat misericordia <tua domine...>
  - 10 OR. Aufer a nobis domine quesumus cunctas iniquitates nostras ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per. (Mart 1, 495)
  - 11 Deus in adiutorium <meum...>
Gloria Patri <et Filio...>
Kirrieleison.
Pater noster:
Adiutorium <nostrum...>
23. En la part superior del f. 2, en lletra de mitjan segle XIII, hi ha la nota «Die lune de sancto Michele, die martis de altari, die mercurii de feria», que presenta un ordre de misses diferents de l'indicat en la nota coetània escrita en el *recto* del f. 1, de la qual hem parlat en la secció AFGITONS LITÚRGICS POSTERIORS de la introducció.

- 12 Domine Ihesu Christi qui dixisti iugum meum suave est et honus meum leve, presta michi ut sic illud portare valeam qualiter consequi possim tuam gratiam. (Mart 1, 351)
- 13 AD INTROITUM. Deus qui de indignis dignos facis, de peccatoribus iustos, de inmundis mundos, purifica cor meum et corpus ab omni contagione et sorde peccati, et fac me dignum atque strenuum sanctis altaribus tuis ministrum, et concede propicius ut in hoc altare ad quod indignus accedo, hostias acceptabiles atque placabiles pietare tuae offeram pro peccatis et offenditionibus atque innumeris /f. 2v/ cotidianis excessibus meis, et pro antistite nostro cum omni grege sibi comisso, et eis qui me in suis comemorant orationibus et qui se in nostris comendaverunt, omnibusque parentibus et benefactoribus nostris et omnibus circumstantibus, atque omnibus me odio execribili insectantibus, cunctisque simul christianis, et per eum sit tibi meum acceptabile votum atque sacrificium. Qui tecum. (Mart 1, 535)
- 14 ANTE CORNU ALTARIS. Ante conspectum divinae maiestatis tuae domine reus assisto, qui invocare nomen tuum sanctum presumo. Misere michi domine homini peccatori, ignosce indigno sacerdoti per cuius manus haec oblatio tibi videtur offerri. Parce peccatorum capitalium labe pre ceteris polluto, et non intres in iudicium cum servo tuo domine clemens, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis homo vivens. Set licet viciis hac voluptatibus carnis gravati sumus, recordare domine quia caro sumus. Set tu qui non vis mortem peccatoris set ut convertatur et vivat, da nobis veniam in carne constitutis ut per penitentiae labores vita aeterna perfruamur in caelis. Per te Ihesu Christe. (Mart 1, 577)²⁴
- 15 AD EVANGELIUM. /f. 3/ Munda cor meum et corpus ac labia mea omnipotens deus qui labia Ysaiae prophetae calculo mundasti ignito, ita me tua gratissima miseratione digneris mundare ut sanctum evangelium digne valeam nunciare. Amen. (Mart 1, 479)
- 16 RP. Dominus sit in corde tuo et in hore tuo et un labiis tuis ad adnuncianendum sanctum evangelium et benedicat nobis. Amen. (Mart 1, 637)
- 17 AD PALLEUM. In tuo conspectu quesumus domine hoc nostrum palleum tibi placitum sit, ut nos tibi placere valeamus. Per.
- 18 AD MIXTUM. Ex latere Christi sanguis et aqua exisse peribetur et ideo pariter comiscemus ut omnipotens et misericors deus utrumque ad medelam animarum nostrarum sanctificare dignetur. Per. (Mart 1, 535)²⁵
- 19 AD HOSTIAM. Grata sit tibi domine hec oblatio quam tibi offerimus pro nostris delictis et pro aecclesia tua sancta catholica. Per. (MPar 4)
- 20 AD KALICEM. Offerimus tibi domine hoc munus in commemorationem Christi filii tui domini nostri despescantes clementiam tuam, ut ante conspectum divinae maiestatis tuae cum odore suavitatis ascendat. Per. (Mart 1, 540, MPar 5)²⁶

24. Al marge inferior del f. 2v, a mitjan segle XIII, afegeiren aquesta altra apologia sacerdotal: «In tuo conspectu et celi non sum mundi, quanto magis nos homines terreni inmundi sumus, sicut pannus menstruate indigni sumus, domine Ihesu Christe ut simus viventes».
25. A la meitat del marge dret del f. 3 hi ha, escrit en lletra de mitjan segle XIII, aquesta rúbrica: *Hic, finito Evangelio et finito Credo, dicit presbiter Dominus vobiscum, et convertit se ad populum.* La nota és posada fora de lloc perquè calia que hagués estat posada després de la peça n. 16.
26. Al marge esquerre, en lletra de mitjan segle XIII, hi ha la rúbrica *Hic recipit presbiter ofertoria.*

- 21 POST OBLATAM. Suscipe sancta Trinitas deus hanc oblationem quam tibi offero pro sancte aecclie incolomitatae et fidei firmitate et pacis tranquillitate, pro statu regni christianorum et /f. 3v/ genitore vel genitrice mea et omnibus liberis eorum, et pro omnibus consanguineis meis, et pro me misero peccatore et pro omnibus michi bona facientibus, et pro omnibus fi delibus defunctis quorum memoriam ago in orationibus meis, seu pro omni populo christiano tam vivo quam et defuncto, ut tua agente clemencia per hanc oblationem tibi a nobis oblatam detur nobis venia omnium peccatorum, et conferatur gaudium sine fine manens. Amen.
- 22 ALIA. Suscipe domine sancte pater aeterne deus hanc oblationem quam ego indignus et peccator tibi deo vivo et vero humiliter offero, et mittere digneris sanctum angelum tuum de caelis qui sanctificet hoc munus tibi oblatum. Per.²⁷
- 23 AD POPULUM. Obsecro vos fratres ut oretis pro statu sancte dei aecclie et pro me indigno et fragili peccatore, ut omnipotens et misericors deus placide hac benigne sacrificium nostrae humilitatis dignetur suscipere. Qui vivit. (Mart 1, 396, MPar 7)²⁸
- 24 RESPONSIO POPULI. Oratio tua accepta sit in conspectu altissimi et nos tecum pariter salvari mereamur in perpetuum. Amen. (Mart 1, 396, MPar 8)
- 25 SUPER HOSTIAM <ET CALICEM>. Descendat quesumus domine caelestis gratia et benedictio consecrationis [super hoc altare... (Mart 1, 395)
.....²⁹
- 26 Te igitur clementissime Pater...et be]/f. 4/nedicas hec dona +, hec munera +, hec + sancta sacrificia inlibata, in primis que tibi offerimus pro aeclesia tua sancta catholica, quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum, una cum famulo tuo *ille* papa nostro et antistite nostro, et omnibus ortodoxis atque catholicae et apostolice fidei cultori bus. (SGre 5)
- 27 Memento domine famulorum familiarumque tuarum *ille* et *ille*, familiarum, consanguineorum, et omnium circumstantium atque omnium quorum tibi fides cognita est et nota devotio, pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis, pro se suisque omnibus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolomitatis suaue tibique reddunt vota sua aeterno deo vivo et vero. (SGre 6)³⁰
- 28 Communicantes et memoriam venerantes in primis gloriose semper virginis Mariae genitricis dei et domini nostri Ihesu Christi, set et beatorum apostolorum ac martirum tuorum Petri, Pauli, Andraeae, Iacobi, Iohannis, Thomae, Iacobi, Philipi, Bartolomei, Mathei, Simonis et Taddei, Luche et Marchi, Lini, Cleti, Clementis, Sixti, Cornelii, Cipriani, Laurentii, Grisogo-
27. En lletra de mitjan segle XIII, al final de l'oració, hi ha la invocació «Dextera dei patris omnipotentis benedicat hec sua dona. Amen».
28. En la part inferior del foli, al segle XIV, afegiren aquest text: «*Prima sacra. Christe (?), tibi quesumus domine sancte pater omnipotens eterne deus sacrificium meum reddat acceptum, qui discipulis suis in sui commemoratione hoc officii demonstravit, Ihesus Christus, deus et dominus noster, qui tecum*». Sembla que aquest text servia per a introduir la secreta de la missa, encara que davant porta un senyal que remet a l'inici de la resposta del poble —n. 24.
29. Manca el bifoli interior del quadern, que devia contenir les miniatures de la crucifixió, del pantocràtor i la T inicial del *Te igitur*.
30. Al marge dret, a mitjan segle XIII, afegiren: *Hic rogit presbiter pro vivis.*

ni, Iohannis et Pauli, Cosmae et Damiani, et omnium sanctorum tuorum quorum /f. 4v/ meritis precibusque concedas ut in omnibus protectionis tuae auxilio muniamur. Per eundem Christum dominum nostrum. Amen. (SGre 7)

- 29 Hanc igitur oblationem servitutis nostre set et cuncte familiae tuae quesumus domine ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas atque ab aeterna dampnatione nos eripi et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum dominum nostrum. (SGre 8)
- 30 Quam oblationem tu deus omnipotens in omnibus quesumus benedictam +, adscriptam +, ratam +, rationabilem, acceptabilemque facere digneris, ut nobis corpus + et sanguis + fiat dilectissimi filii tui domini nostri Ihesu Christi. (SGre 9)
- 31 Qui pridie quam pateretur accepit panem in sanctas hac venerabiles manus suas et elevatis oculis [in celum] ad te deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens, benedixit +, fregit, ac dedit discipulis suis dicens: Accipite et manducate ex hoc omnes, hoc est enim corpus meum. (SGre 10)³¹
- 32 Simili modo postea quam cenatum est, accipiens et hunc preclarum calicem in sanctas hac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens, benedixit + ac dedit discipulis suis dicens: Acci/f. 5/pite et bibite ex eo omnes, hic est enim calix sanguinis mei novi et aeterni testamenti, misterium fidei, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Hec quotienscumque feceritis in mei memoriam facietis. (SGre 10)³²
- 33 Unde et memores domine nos servi tui set et plebs tua sancta eiusdem Christi filii tui domini dei nostri, tam venerande nativitatis quam beate passionis, necnon et ab inferis resurrectionis, set et in celos gloriose ascensionis, offerimus preclare maiestati tuae de tuis donis hac datis hostiam + puram, hostiam + sanctam, hostiam + immaculatam, panem + sanctum vitae eternae et calicem + salutis perpetuae. (SGre 11)
- 34 Supra que propicio hac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere sicuti accepta habere dignatus es munera pueri iusti Abel et sacrificium patriarche nostri Abrahæ et quod tibi optulit sumus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam. (SGre 12)
- 35 Suplices te rogamus omnipotens deus iube hec perferriri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divine maiestatis tuae, ut quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum filii tui corpus et sanguinem /f. 5v/ sumpserimus, omni benedictione caelesti et gratia repleamur. Per eundem dominum. (SGre 13)
- 36 Memento etiam domine famulorum familiarumque tuarum qui nos precesserunt cum signo fidei et dormiunt in sompno pacis, ipsis et omnibus in Christo quiescentibus locum reffrigerii lucis et pacis ut indulgeas deprecamur. Per eundem. (SGre 13bis)³³
- 37 Nobis quoque peccatoribus famulis tuis de multitudine miserationum tuarum sperantibus partem aliquam et societatem donare digneris, cum tuis

31. Al marge dret, en lletra del segle XIII, hi ha la rúbrica *Hic levatur Corpus Christi*.

32. A mitjan segle XIII, al marge dret del foli, afegeiren aquesta rúbrica: *Hic levatur calix*.

33. Al marge esquerre, a mitjan segle XIII, afegeiren aquesta rúbrica: *Hic rogat presbiter pro mortuis.*

- sanctis apostolis et martiribus Iohanne, Stephano, Mathia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agne, Cecilia, Anastasia, et cum omnibus sanctis tuis [quorum sollempnitas hodie in conspectu tue magestatis celebratur domine deus noster toto in orbe terrarum.] Intra quorum nos consortium non estimator meriti set venie quesumus largitor admite. Pre Christum. (SGre 14)
- 38 Per quem hec domine omnia semper bona creas, sanctificas +, vivificas +, benedicis + et prestas nobis. (SGre 15)
- 39 Per + ipsum, et + cum ipso et in + ipso est tibi deo Patri omnipotenti, in unitate Spiritus Sancti, omnis honor et gloria. Per omnia secula seculorum. Amen. (SGre 16)
- 40 Oremus. Preceptis /f. 6³⁴ salutaribus moniti et divina institutione formati audemus dicere: Pater noster qui es in celis, sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra. Panem nostrum cotidianum da nobis hodie. Et dimite nobis debita nostra sicut et nos dimitimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in temptationem. Sed libera nos a malo. (SGre 17-18)
- 41 Libera nos quesumus domine ab omnibus malis preteritis, presentibus et futuris, et intercedente beata et gloria semperque virgine dei genitrice Maria et beatis apostolis tuis Petro et Paulo atque Andrea, da propicius pacem in diebus nostris ut ope misericordiae tuae adiuti et a peccato simus semper liberi et ab omni perturbatione securi. Per eundem dominum nostrum *usque* Per omnia secula seculorum. [A]men. (SGre 19)
- 42 Pax domini sit semper vobiscum. Et cum spiritu tuo. (SGre 20)³⁵
- 43 Agnus dei qui tollis peccata mundi, miserere nobis. (SGre 20)
- 44 QUANDO CORPUS ET SANGUIS MISCITUR. Hec sacrosancta commixtio corporis et sanguinis domini nostri Ihesu Christi fiat omnibus sumentibus salus mentis et corporis, et ad vitam capescendam aeternam preparatio salutaris. Te prestante rex regum. (MPar 29)
- 45 QUANDO SUMITUR. Domine sancte Pater omnipotens aeterne deus, da michi corpus et sanguinem /f. 6v/ domini nostri Ihesu Christi filii tui ita sumere ut per hoc merear remissionem peccatorum accipere et aeterne vitae hereditatem percipere sine fine. Per.
- 46 ALIA. Domine Ihesu Christie fili dei vivi qui ex voluntate Patris, quooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti, libera me per hoc sacrum corpus et sanguinem tuum a cunctis iniquitatibus meis et fac me tuis obedire mandatis, et a te numquam separari in perpetuum. Amen. (MPar 30)³⁶
- 47 COMMUNIO. Corpus domini nostri Ihesu Christi quod ego indignus et infelix summere presumpsi, et sanguis eius quem potatus sum, inhereat in visceribus meis ut non michi veniat ad iudicium neque ad condemnacionem set ad salutem et remedium anime maeae. Amen.
34. Entre els folis 5v i 6 hi ha la resta molt retallada d'un foli, el f. 5 bis, que és fora de lloc. A la part inferior de l'anvers té les lletres majúscules D, D(?) i I(?). Sembla impossible d'identificar a quins textos poden pertànyer.
35. Al marge dret, a mitjan segle XIII, afegiren la rúbrica *Hic frangitur corpus*.
36. Entre aquesta i l'oració següent, en lletra de mitjan segle XIII, hi ha la rúbrica *Hic recipit Corpus et statim Sanguis*, mentre que al marge esquerre del mateix foli alhora afegiren el text «Corpus domini nostri Ihesu Christi custodiat me [te] et perducat me [te] in vitam eternam. Amen.»

- 48 POST MISSAS OR. Placeat tibi sancta Trinitas obsequium servitutis mae-
ae, et presta ut hoc sacrificium quod oculis tuae maiestatis indignus obtu-
li tibi sit acceptabile, michique et omnibus pro quibus illud obtuli, sit te
miserante, propiciabile, Rex regum. qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis
et regnas deus, per omnia secula seculorum. Amen. (MPar 32)

DOMINICA I DE ADVENTU DOMINI

[.....]³⁷

IN NATALE DOMINE AD SANTUM PETRUM

[.....] /f.7/

- 49 PREPHATIO. Quia per incarnati verbi. (SGre 51)
 50 Communicantes et diem sacratissimum. *Ut supra.* (SGre 52)
 51 COM. Presta quesumus omnipotens deus ut natus hodie salvator mundi...
 (SGre 53)

MISSA SANTE MARIE DE PATRU

- 52 Omnipotens sempiterne deus qui hunc diem per incarnationem verbi tui...
 (SGre 58)
 53 SCR. Suscipe munera quesumus domine exultantis ecclesiae et cui cau-
 sam... intercedente beata dei genitrice Maria... (SGre 436)
 54 COM. Per huius domine operationem misterii intercedente beata del geni-
 trice Maria perpetuum fructum concede leticiae. Per.

DOMINICA POST NATALE <DOMINI>

- 55 Omnipotens sempiterne deus dirige actus nostros in beneplacito tuo...
 (SupG 1093)
 56 SCR. Concede quesumus domine ut oculis tuae maiestatis munus obla/f. 7v/-
 tum... (SupG 1094)
 57 COM. Per huius domine operacionem misterii et vicia nostra purgentur
 et... (SupG 1095)

KALENDAS JANUARII OCTABAS DOMINI

- 58 Deus qui nobis nati salvatoris diem celebrare concedis octavum fac nos...
 (SGre 13*)
 59 SCR. Presta quesumus domine ut per hec munera que domini nostri Ihesu
 Christi... (SGre 14*)
 60 COM. Presta quesumus omnipotens deus ut quod salvatoris domini nostri
 Ihesu... (SGre 16*)

DE SANCTA MARIA MISSA

- 61 Deus qui salutis aeterna beate Marie virginitatae fecunda humano generi...
 (SGre 82)
 62 SCR. Muneribus nostris quesumus domine precibusque susceptis et celes-
 tibus... (SGre 83)
 63 COM. /f. 8/ Hec nos comunio domine quesumus purget a crimine et celes-
 tibus... (SGre 84)

37. És difícil saber quants folis manques en aquesta llacuna. Vegeu la introducció.

- IN APPARITIONE <DOMINI>³⁸
- 64 [D]eus qui hodierna die unigenitum tuum gentibus stella duce revelasti... (SGre 87)
- 65 SCR. Ecclesiae tuae quesumus domine dona propitius intuere quibus non iam... (SGre 88)
- 66 PREFATIO. VD aeterne deus. Quia cum unigenitus tuus in substantia nostre... (SGre 89)
- 67 IN FRACTIONE. Communicantes et diem sacratissimum celebrantes quo ingenitus tuus... (SGre 90)
- 68 COM. Presta quesumus domine deus noster ut que solemppni celebрамus officio... (SGre 91)
- DOMINICA <POST EPIFANIA>
- 69 Vota quesumus domine suplicantis populi celesti pietate prosequere /f. 8v/
ut et que... (SupG 1096)
- 70 SCR. Ut tibi grata sint domine munera populi tui su[pplicantib] omni... (SGre 330*)
- 71 [COM.] Suplices te rogamus omnipotens deut ut quos tuis [reficis
sacra]mentis... (SupG 1098)³⁹
- OCTABAS EPIFANTE
- 72 Deus cuius unigenitus in substantia nostrae carnis apparuit, presta quesumus... (SGre 25*)
- 73 SCR. Hostias tibi domine pro nati filii tui apparitione deferimus... (SGre 26*)
- 74 COM. Celesti lumine semper nos et ubique perveni ut misterium cuius... (SGre 27*)
- DOMINICA I POST OCTABAS EPIFANIE /f. 9/
- 75 Omnipotens sempiterne deus infirmitatem nostram propicius respice... (SupG 1102)
- 76 SCR. Hec hostia domine quesumus emundet nostra delicta et ad sacrificium... (SupG 1103)
- 77 COM. Quos tantis domine largiris uti misteriis quesumus ut effectibus... (SupG 1104)
- DOMINICA II POST OCTABAS <EPIFANIE>
- 78 Deus qui nos in tantis periculis constitutos pro humana scis fragilitate... (SupG 1105)
- 79 SCR. Concede quesumus omnipotens deus ut huius sacrificii munus oblatum... (SGre 1106)
- 80 COM. Munera tua nos quesumus deus et a delectationibus terrenis expe-
diant... (SupG 1107)

38. Al marge dret, al segle xv, afegiren l'oració «Corda nostra quesumus domine venture festivitatis splendor illustret...» (CO 837^a), que en el SRip 17 és la col·lecta de la vigília de la festa de l'Epifanía.
39. Al marge superior del f. 8v, en lletra del segle xv, hi ha l'«Oratio ad complendum. Deus illuminator omnium gentium da populis tuis...» (SGre 92), que és la primera de les col·lectes gregorianes de l'ofici de la festa de l'Epifanía.

DOMINICA III POST OCTABAS <EPIFANIE>

- 81 Familiam tuam quesumus domine continua pietate custodi ut que in sola spe /f. 9v/ gratiae... (SupG 1108)
- 82 SCR. Hostias tibi domine placcationis offerimus supliciter implorantes... (SupG 1109)
- 83 COM. Quesumus omnipotens deus ut illius salutaris capiamus effectum cuius... (SupG 1110)

III NONAS FEBRUARII Y[PA]ANTI DOMINI

- 84 COLLECTA AD SANCTUM ADRIANUM. Erudi quesumus domine plebem tuam et que extrinsecus... (SGre 123)

BENEDICTIO CEREORUM⁴⁰

- 85 Deus ineffabilis potentiae cuius unigenitus cum nostra humilitate hodier- na.../f. 10v... (SRip 48)
- 86 ALIA. Omnipotens sempiterne deus qui hodierna die unigenitum tuum is- raelitae... (SRip 49)
- 87 Dominus <vobiscum.>
[Sur]sum corda.

Gratias agamus domino deo nostro.⁴¹

- 88 PREFA[TIO]. Exaudi nos lumen indefficiens domine deus noster unius lu- minis lumen... /f. 10v... (SRip 50, LordE n. 424)
- 89 Accendite III. Deo gratias III.

- 90 <A.> Venite et accendite.⁴² <A.> Ecce nomen domini.⁴³

- 91 OR. Deus qui nos redemptionis nostrae. *Require in vigilia Natalis Domini.* (SGre 33)

- 92 AD MISSAM COLLECTA. [O]mnipotens sempiterne deus maiestatem tuam suplices exoramus ut sicut unigenitus... (SGre 124)

- 93 SCR. Exaudi domine quesumus preces nostras et ut digna sint munera que occulis... (SGre 125)

- 94 PREFATIO. <VD>aeterne deus. Quia per incarnati verbi. *Require in Natale Domini.* (Cf. n. 49)

- 95 COM. Quesumus domine deus noster ut sacrosancta misteria [que pro re- parationis... (SGre 126)

.....⁴⁴

40. En el marge esquerre del f. 9v, en lletra del segle XIV, hi ha afegida aquesta rúbrica: *In die Purificationis beate Marie ad cereos benedicendo*.
41. En els marges de la part inferior del f. 10 i en la superior del f. 10v hi ha afegit, en lletra del segle XV, el prefaci «Vere [dignum et iustum] est equum et salutare nos tibi semper et ubique gratias agere domine Ihesu Christe omnipotens sempiterne deus qui eterno splendore tue divinitatis...», que també es troba com a fórmula principal de la benedicció dels ciris, en el sacramentari de Sant Feliu de Girona, del segle XIV, Girona, Bib. Seminari, ms. 142, f. cxcvii-cxcviii, i en el missal de Girona impreès l'any 1557, f. clxxxvii-clxxxviii. En aquest últim porta notació musical.
42. A sota, el text de l'antífona és completat, en lletra de mitjan segle XIII, així: «Venite et accendite, abtate, lampades vestras, ecce sponsus veniet, exite obviām ei».
43. Entre línies, el text d'aquest cant es completa, en lletra de mitjan segle XIII, així: «Ecce nomen domini Emanuel, quod interpretat per Gabriel...» (CAO 2526), seguit de l'antífona *Lumen ad revelationem...* (CAO 3645). Ambdós textos, en el missal de Girona impreès l'any 1557, f. clxxxviii es presenten com a versets de l'antífona *Venite et accendite*.
44. La llacuna que hi ha entre els folis 10v i 11 ens impedeix de conèixer tots els textos del sacramentari des del diumenge de septuagésima fins al dia de Pasqua inclòs. No devien pas, però, ser molt diferents dels del sacramentari gregorià revisat per Benet d'Araniana, entorn de l'any 800.

FERIA II IN ALBAS AD SANCTUM PETRUM

- 95 Deus qui sollempnitate mundo remedia... et perfectam] /f. 11/ libertatem...
 (SGre 392)
- 96 SCR. Suscipe quesumus domine. *Ut supra.* (SGre 384)
- 97 PREFATIO. Te quidem. *Ut supra.* (SGre 385)
- 98 COM. Spiritum nobis domine. *Ut supra.* (SGre 388)
- 99 AD VESPEROS. Concede quesumus omnipotens deus ut qui peccatorum
 nostrorum... (SGre 398)
- 100 AD FONTES. Concede quesumus omnipotens deus ut festa paschalia que
 venerando... (SGre 399)
- 101 AD SANCTUM ANDREAM. Deus qui populum tuum de hostis callidi servi-
 tute... (SGre 400)

FERIA III AD SANCTUM PAULUM

- 102 Deus qui ecclesiam tuam novo semper fetu multiplicas [concede famulis]
 tuis... (SGre 401)
- 103 [SCR.] Suscipe domine fidelium preces cum oblationibus hostiarum ut
 per... (SGre 402)
- 104 PREFATIO. Te quidem *et Hanc igitur. Per omnes ut supra.* (Cf. n. 97)
- 105 COM. Concede quesumus omnipotens deus ut paschalis perceptio sacra-
 menti... (SGre 404)
- 106 AD VESPEROS. Concede quesumus omnipotens deus ut qui paschalis fes-
 tivitatis... (SGre 405)
- 107 AD FONTES. /f. 11v/ Deus qui conspicis famuliam tuam omni humana vir-
 tute destitui... (SGre 407)

FERIA IIII AD SANCTUM LAURENTIUM

- 108 Deus qui nos resurrectionis dominice annua solempnitate letificas conce-
 de... (SGre 408)
- 109 SCR. Suscipe domine sacrificia que paschalibus gaudiis immolamus qui-
 bus... (SGre 409)
- 110 COM. Ab omni nos quesumus domine vetustate purgatos sacramenti tui...
 (SGre 411)
- 111 AD VESPEROS. Presta quesumus omnipotens deus ut huius paschalis fes-
 tivitatis... (SGre 412)
- 112 AD FONTES. Deus qui nos per paschalia festa letificas, concede propi-
 cius... (SGre 413)
- 113 AD SANCTUM ANDREAM. Tribue quesumus omnipotens deus ut illuc ten-
 dat christiane... (SGre 414)

FERIA V AD SANCTOS APOSTOLOS

- 114 Deus qui diversitatem gentium in confessione tui nominis adunasti /f. 12/
 da ut renatis... (SGre 415)
- 115 SCR. Suscipe quesumus domine munera populorum tuorum propicius ut
 confessione... (SGre 416)
- 116 COM. Exaudi domine preces nostras ut redemptionis nostre sacrosancta...
 (SGre 419)
- 117 AD VESPEROS. Deus qui nos ad celebrandum paschale sacramentum li-
 beriores... (SGre 420)
- 118 AD FONTES. Da quesumus omnipotens deus ut aecclesia tua et suorum...
 (SGre 421)

- 119 AD SANCTUM LAURENTIUM. Multiplica quesumus domine fidem populi tui... (SGre 422)

FERIA VI AD SANCTAM MARIAM

- 120 Familiam tuam quesumus domine dextera tua perpetuo circumdet auxilio... (SGre 457)
- 121 SCR. Hostias quesumus domine placatus assume quas et pro renatorum.../f. 12v/... (SGre 424)
- 122 COM. Respice domine quesumus populum tuum et quem eternis dignatus es... (SGre 426)
- 123 AD VESPEROS. Deus per quem nobis et redemptio venit et prestatur adoptio... (SGre 427)
- 124 AD FONTES. Adesto quesumus domine familiae tue et dignanter inpende... (SGre 428)

SABBATO AD SANCTUM IOHANNEM⁴⁵

- 125 Concede quesumus omnipotens deus ut qui festa paschalia venerando egimus... (SGre 429)
- 126 SCR. Concede quesumus domine semper nos per hec misteria paschalia... (SGre 430)
- 127 COM. Redemptionis nostre munere vegetati quesumus domine ut hoc perpetue... (SGre 432)

DOMINICA POST ALBAS

- 128 Presta quesumus omnipotens deus ut qui paschalia festa peregrimus hec te... (SGre 435) /f. 13/
- 129 SCR. Suscipe quesumus domine munera exultantis aecclie et cui cau- sam... (SGre 436)
- 130 COM. Quesumus domine deus noster ut sacrosancta misteria que pro reparationis... (SGre 437)

DOMINICA II POST PASCHA

- 131 Deus qui in filii tui humilitate iacentem mundum erexisti fidelibus tuis... (SupG 1114)
- 132 SCR. Benedictionem domine nobis conferat salutarem sacra semper obla- tio... (SupG 1115)
- 133 COM. Presta nobis omnipotens deus ut vivificationis tuae gratiam conse- quentes... (SupG 1116)

DOMINICA III POST PASCHA

- 134 [Deus] qui errantibus ut in viam possint redire iustiae veritatis tue... (SupG 1117)
- 135 SCR. /f. 13v/ His nobis domine misteriis conferatur quo terrena desideria... (SupG 1118)
- 136 COM. Sacramenta que sumpsimus quesumus domine et spiritualibus nos instruant... (SupG 1119)

45. En el marge superior del f. 12v, a mitjan segle XIII, copiaren l'oració «*Ad complendum. Or. Deus <et> reparator innocencie et amator dirige ad te corda servorum...*» (SGre 444). És difícil de saber si fou copiada aquí per substituir la postcomunió de la fèria VI o bé del dissabte de l'octava de la Pentecosta.

DOMINICA IIII POST PASCHA

- 137 Deus qui fidelium mentes unius efficis voluntatis, da populis tuis id amare... (SupG 1120)
- 138 SCR. Deus qui nos per huius sacrificii veneranda comercia unius summe... (SupG 1121)
- 139 COM. Adesto domine deus noster ut per hec que fideliter sumpsimus et purgemur... (SupG 1122)

DOMINICA V [POST PASCHA]

- 140 Deus a quo bona cuncta procedunt largire splicibus ut cogitemus... (SupG 1123)
- 141 SCR. Suscipe domine fidelium preces cum oblationibus hostiarum /f. 14/ ut per hec... (SupG 1124)
- 142 COM. Tribue nobis quesumus domine celestis mense virtutis societatem... (SupG 1125)

FERIA II IN LETANIA AD SANCTUM LAURENTIUM⁴⁶

- 143 Mentem familie tue quasumus domine intercedente beato Laurentio martyre tuo... (SupG 466)
- 144 ALIA. Deus qui culpas deliquentium districte feriendo percutis fletus... (SGre 467)
- 145 ALIA. Parce domine quesumus, parce populo tuo, et nullis iam patiaris adversitatibus... (SGre 468)
- 146 ALIA. Adesto domine suplicationibus nostris et sperantes in tua misericordia... (SGre 470)
- 147 ALIA. /f. 14v/ <Presta quesumus omnipotens deus ut ad te toto...> (SGre 471)
- 148 MISSA. Presta quesumus omnipotens deus ut qui in afflictione nostra de tua... (SGre 472)
- 149 SCR. Haec munera quesumus domine et vincula nostre pravitatis absolvant... (SGre 473)
- 150 COM. Vota nostra quesumus domine pio favore prosequere ut dum dona tua... (SGre 474)

IN VIGILIA ASCENSIONIS

- 151 Presta quesumus omnipotens deus ut nostre mentis intentio quo solemptatis hodiermae... (SGre 139*)
- 152 SACRA. Sacrificia domine pro filii tui suplices venerabili nos ascensionis... (SGre 141*)
- 153 COM. Tribue quesumus domine ut per hec sacra que sumpsimus illuc tendat... (SGre 144*)

IN DIE <ASCENSIONIS>

- 154 Concede quesumus omnipotens deus ut qui hodierna die unigenitum tuum.../f. 15/... (SGre 497)
- 155 SCR. Suscipe domine munera que pro filii tui gloriosa ascensione deferimus... (SGre 498)

46. Al marge dret, sobre el títol, hi ha el mot *Ye iunantur*, en lletra de mitjan segle XIII, per indicar que aquestes feries prèvies a l'Ascensió són dia de dejuni.

- 156 PREFATIO. VD per Christum. Qui post resurrectionem suam omnibus discipulis manifestus... (SGre 499)
- 157 IN FRACTIONE. Communicantes et diem sacratissimum celebrantes que dominus noster unigenitus... (SGre 500)
- 158 COM. Presta nobis quesumus omnipotens et misericors deus ut que visibilis... (SGre 501)

DOMINICA POST ASCENSA DOMINI

- 159 Omnipotens sempiterne deus fac nos tibi semper et devotam gerere voluntatem... (SupG 1126)
- 160 SCR. /f. 15v/ Sacrificia nos domine immaculata purifient et mentibus nostris... (SupG 1127)
- 161 COM. Repleti domine muneribus sacris da quesumus ut in gratiarum semper... (SupG 1118)⁴⁷

IN VIGILIA PENTE< COSTEN >⁴⁸

- 162 *Antequam legatur prima leccio:*
Da nobis domine quesumus per gratiam Spiritus Sancti novam tui Paracliti... (SupG 1049)
- 163 LEC. In principio. (SupG 1050)
- 164 OR. Omnipotens sempiterne deus inefficiens lumen qui Spiritum tuum Sanctum... (SupG 1051)
- 165 LEC. Temptavit deus Abraam. (SupG 1052)
- 166 OR. Deus qui in Abraae famuli tui opere humano generi obedientiae exempla prebuisti... (SupG 1053)
- 167 LEC. Factum est in vigilia. (SupG 1054)
- 168 TRAC. Cantemus <domino...> (SupG 1054)
- 169 OR. Deus qui primis temporibus impleta miracula novi testamenti luce... /f. 16v/... (SupG 1055)
- 170 LEC. Aprehendent VII^m. (SupG 1058)⁴⁹
- 171 TRAC. [Adtende.] (SGre 1056)⁵⁰
- 172 OR. Deus gloriatio gentium et vita iustorum qui per Moysen famulum tuum... (SGre 1057)
- 173 LEC. Scripsit Moyses. (SupG 1056)⁵¹
- 174 TRAC. [Vinea.] (SupG 1058)⁵²
- 175 OR. Omnipotens sempiterne deus qui per unicum filium tuum aecclesie tue... (SupG 1059)
- 176 LEC. Audi Israel. (SupG 1060) /f. 16v/

47. En el marge superior del f. 15v, hi ha escrita, en lletra del segle xv, l'oració «Deus cuius <filius> in celorum potenter ascendens...» (SGre 503), que podria haver estat escollida pel rès de l'ofici d'aquesta dominica.

48. Sota d'aquest títol, en lletra de mitjan segle XIII, hi ha la rúbrica «*Jejunantur. In vigilia ista dicitur missa ad meridiem et itur ad fontes cum letania VII, et revertitur cum RS. Cantemus domino, tamen non itur ad corum nisi sint ibi infantes ad baptizandum.*

49. Al marge dret, al segle XIV, escrigueren l'inici de la lectura *Scripsit Moyses*, mentre que l'*Aprehendent VII* és guixat.

50. El mot *Adtende* és escrit en lletra del segle XIII, després d'esborrar *Vinea*.

51. L'inici *Scripsit Moyses* és guixat, i en lletra del segle XIII, al marge dret, hi ha escrit «*Hic dicitur: Aprehendent VII^m.*

52. El mot *Adtende* és guixat i transformat, al segle XIII, en *Vinea*.

- 177 <OR.> Deus qui nobis per prophetarum ora precepisti temporalia relinque-re... (SupG 1061)
- 178 TRAC. Sicut cervus. (SupG 1061 *bis*)
- 179 OR. Concede quesumus omnipotens deus ut qui solemnitatem doni Spiritus Sancti... (SupG 1062)
- 180 MISSA. Presta quesumus omnipotens deus ut claritatis tuae super nos splendor... (SGre 520)
- 181 SCR. Munera domine quesumus oblata sanctifica et corda nostra Sancti Spiritus... (SGre 521)
- 182 PREFATIO. VD per Christum. Qui ascendens super omnes celos sedensque ad dexteram... (SGre 522)
- 183 IN FRACCIONE. Communicantes et diem sacratissimum pentecosten cele-brantes quo Spiritus.../f. 17/... (SGre 523)
- 184 ALIA. Hanc igitur oblationem servitutis nostrae set et cuncte familiae tuae... (SGre 524)
- 185 COM. Sancti Spiritus domine corda nostra mundet infusio et sui roris inti-ma... (SGre 525)

IN DIE PENTE< COSTEN> MISSA AD SANCTUM PETRUM⁵³

- 186 Deus qui hodierna die corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuis-ti... (SGre 526)
- 187 *Sacra et prophatio et hanc igitur ut supra.* (SGre 527-530)
- 188 COM. Presta quesumus domine ut a nostris mentibus carnales amoveat Spiritus Sanctus... (SGre 472)

FETIA II AD SANCTUM PETRUM

- 189 Deus qui apostolis tuis Sanctum dedisti Spiritum, concede plebi tuae pie... (SGre 532)
- 190 SCR. Propicius domine quesumus hec dona sanctifica et hostiae spirita-lis.../f. 17v/... (SGre 533)
- 191 COM. Adesto quesumus domine populo tuo et quem misteriis celestibus imbuisti... (SGre 536)
- 192 AD VESPEROS. Deus qui sacramento festivitatis hodierne universam ec-clesiam... (SGre 517)

FERIA III AD SANCTAM ANASTASIAM

- 193 Adsit nobis quesumus domine virtus Spiritus Sancti que et corda nostra clementer... (SGre 535)
- 194 SCR. Purificet nos domine quesumus muneric presentis oblatio et dignos... (SGre 536)
- 195 COM. Mentes nostras quesumus domine Spiritus Sanctus divinis reperet sacramentis... (SGre 537)
- 196 AD VESPEROS. Deus qui discipulis tuis Spiritum Sanctum paraclitum in ignis... (SGre 469)

53. Al marge dret hi ha la rúbrica «*Die mercurii erunt quatuor tempora, et die veneris et die sabbati*», escrit en lletra del segle XIV, que recorda que les tòmperes han de ser celebra-des dins l'octava pasqual, d'acord amb la reforma litúrgica gregoriana del final del se-gle XI.

FERIA IIII AD SANCTAM MARIAM⁵⁴

- 197 Mentes nostras quesumus domine Paraclitus qui a te procedit illuminet et inducat.../f. 18/... (SGre 538)⁵⁵
- 198 SCR. Accipe quesumus domine munus oblatum et dignanter operare ut quod... (SGre 540)
- 199 COM. Sumentes domine celestia sacramenta quesumus clementiam tuam ut quod temporaliter... (SGre 541)
- 200 AD VESPEROS. Concede nobis misericors deus ut sicut in nomine Patris et Filii divini... (SGre 471)

FERIA V

- 201 Concede quesumus omnipotens deus ut qui solemnitatem doni Spiritus Sancti... (SGre 515)
- 202 SCR. Propicius domine quesumus hec dona. *Require in feria II.* (Cf. n. 190)
- 203 COM. Presta quesumus domine ut a nostris. *Require in Dominica Pentecosten.* (Cf. n. 188)
- 204 AD VESPEROS. Presta quesumus omnipotens et misericors deus ut Spiritus Sanctus... (SGre 539)

FERIA VI

- 205 Da quesumus aecclesie tuae misericors deus ut Sancto Spiritu congregata hostili... (SGre 542)
- 206 SACRA. Sacrifica domine tuis oblata conspectibus ille ignis divinus... /f. 18v/... (SGre 543)
- 207 COM. Sumpsimus domine sacri dona misterii humiliter deprecantes ut que... (SGre 544)
- 208 AD VESPEROS. Omnipotens sempiterne deus qui paschale sacramentum quinquaginta... (SGre 516)

SABBATO

- 209 Mentibus nostris domine Spiritum Sanctum benignus infunde cuius et sapientia... (SGre 545)
- 210 SCR. Sacrifica domine tuis oblata. *Ut supra.* (Cf. n. 206)
- 211 COM. Prebeant nobis domine divinum tua sancta fervorem quo eorum pariter... (SGre 552)

MENSIS IUNII EBDOMADA II FERIA IIII<AD> MISSAM

- 212 Preces populi tui quesumus domine clementer exaudi ut qui in sola spe gratie... (SGre 926)
- 213 ALIA. Ecclesie tue remediis quesumus domine fragilitas nostra subsistat.../f. 19/... (SGre 705)
- 214 SCR. Accepta tibi sint domine quesumus nostri dona iejunii que et expiendo... (SGre 792)
- 215 COM. Quos iejunia votiva castigant tua domine sacramenta vivificant ut terrenis... (SGel 659)

54. Al marge esquerre hi ha la rúbrica «*Quatuor tempora. Yegunantur. Dominus vobiscum, pro feria,* en lletra de mitjan segle XIII.

55. Al marge superior del f. 18 hi ha «*Alia oracio, sine Dominus vobiscum. OR. Presta quesumus omnipotens deus et misericors, require feria V^a ad vesperos*» (Cf. n. 204), escrita en lletra de mitjan segle XIII.

FERIA VI AD SANCTOS APOSTOLOS

- 216 Fiat domine quasumus per gratiam tuam fructuosus nostre devotionis affectus... (SGel 662)
- 217 SCR. Hec hostia quesumus domine emundet nostra delicta et ad sacrificium... (SGre 707)
- 218 COM. Sumentes domine dona celestia supliciter deprecamur ut que sedula... (SGre 708)

SABBATO IN XII LECCIONES⁵⁶

- 219 OR. Omnipotens sempiterne deus qui per continentiam salutarem et corporibus... (SGre 712)
- 220 ALIA. Da nobis domine quesumus regnum tuum iusticiamque semper inquirere /f. 19v/ ut quibus... (SGel 667)
- 221 ALIA. Deus qui nos de presentibus alimentis vetuisti aessae sollicitos... (SGel 668)
- 222 ALIA. Deus qui misericordia prevenis non petentes da nobis effectum... (SGel 669)
- 223 ALIA. Deus qui non despicias corde contritos et afflictis misereris, populum... (SGel 670)
- 224 AD MISSAM. Deus qui tribus pueris mitigasti flamas ignium concede propicius... (SGre 550)
- 225 SCR. Ut accepta tibi sint domine nostra ieunia presta nobis quesumus huius... (SGre 551)
- 226 COM. Sumentes domine misericordie tuae venerabile sacramentum quesumus ut presentibus... (SGel 674)

INCIPIUNT MISSE DOMINICALIS POST OCTABAS PENTE<COSTEN>/f. 20/

- 227 [Deus] in te sperantium fortitudo adesto propicius in[v]ocationibus nostris... (SupG 1129)⁵⁷
- 228 SCR. [Hostias nostras domine tibi] dicatas placatus assumme et ad perpetuum... (SupG 1130)
- 229 COM. Tantis domine repleti misteriis presta quesumus ut et salutaria... (SupG 1131)

DOMINICA II POST PENTE<COSTEN>

- 230 Sancti nominis tui domine timorem pariter et anorem fac nos habere perpetuum... (SupG 1132)
- 231 SCR. Oblatio nos domine tuo nomini dicanda purificet et de die in diem... (SupG 1133)

56. En el marge inferior del foli hi ha la rúbrica *Dominica in octabis Pentecostes, require sacra in antea ibimet ut Accepta tibi sint domine* (Cf. n. 214). És escrita en lletra de mitjan segle XIII. Cal recordar que aquest sacramentari i el de Sant Feliu, fol. 37v, no tenen missa pròpria per al diumenge de l'octava de la Pentecosta.
57. Al marge superior del f. 20, en lletra de mitjan segle XIII, hi ha la nota *Dominica in octabas Pentecostes require retro in carta [...]. Da nobis domine quesumus regnum tuum...»* (Cf. n. 220), que remet a la missa del dissabte de tèmpores per a suprir la manca de la missa del diumenge de l'octava de la Pentecosta. Cf. nota 55. Abans del text de la col·lecta, en lletra també de mitjan segle XIII, hi ha la nota «[...] post octabas Pentecosten», a fi d'indicar que aquesta missa no és propiament la de l'octava d'aquesta diada.

- 232 COM. Sumptis muneribus domine quesumus ut cum frequentatione mistri... (SupG 1134)

DOMINICA III POST PENTE< COSTEN >

- 233 Deprecationem nostram quesumus domine benignus exaudi et quibus supplicandi... (SupG 1135) /f. 20v/
 234 [SCR.] Munera domine oblata sanctifica ut tui nobis unigeniti corpus... (SupG 1136)⁵⁸
 235 [COM.] Hec nos comunio domine purget a crimi[ne] et celestis remedii... (SupG 1137)

DOMINICA [III POST PENTECOSTEN]

- 236 Protector in te sperantium deus sine quo nichil est validum, nichil sanctum... (SupG 1138)
 237 SCR. Respice domine munera suplicantis ecclesie et saluti credentium... (SupG 1139)
 238 COM. Sancta tua nos domine sumpta vivificant et misericordie sempiternae... (SupG 1140)
 239 {<COM. S>}ancta tua nos domine sumpta vivificant et...} (SupG 1140)

DOMINICA V POST PENTE< COSTEN >⁵⁹

- 240 Da nobis domine quesumus ut et mundi cursus pacifice nobis tuo ordinem... (SupG 1141)
 241 SCR. Oblationibus quesumus domine placare susceptis et ad te rebelles nostras... (SupG 1142)
 242 COM. /f. 21/ Misteria nos domine sancta purificant et suo munere... (SupG 1143)

DOMINICA VI POST PENTE< COSTEN >

- 243 Deus qui diligentibus te bona invisibilia preparasti infunde cordibus nostris... (SupG 1144)
 244 SCR. Propiciare domine supplicationibus nostris et has oblationes famulorum... (SupG 1145)
 245 COM. Quos celesti domine dono saciasti presta quesumus ut a nostris mundemur... (SupG 1146)

DOMINICA VII POST PENTE< COSTEN >

- 246 Deus virtutum cuius est totum quod est optimum insere pecctoribus nostris... (SupG 1147)
 247 SCR. Propiciare domine supplicationibus et has populi tui oblationes benignus.../f. 21v/... (SupG 1148)
 248 COM. Repleti domine muneribus tuis tribue quesumus ut eorum et mundemur... (SupG 1149)

58. En el marge superior del f. 20v hi ha escrita, en lletra del segle XIV, la nota «Dominica III^a post Penthecosten ad missa. Dominus illuminatio mea et salus mea quem timebo, dominus defensor» (AMS 176), que en el gradual romà és el cant d'introit propi d'aquesta dominica.

59. Aquesta i algunes altres dominíniques de després de la Pentecosta, porten el mot *Pentecosten* guixat i substituït per *octavas Pentecosten*, canvis fets a mitjan segle XIII, quan s'introduí en el sacramentari la missa de l'octava de la Pentecosta.

DOMINICA VIII <POST PENTECOSTEN>

- 249 Deus cuius providentia in sui dispositione non fallitur te suplices... (SupG 1150)
 250 SCR. Deus qui legalium differentiam hostiarum unius sacrificii perfectio-
     ne... (SupG 1151)
 251 COM. Tua nos domine medicinalis operatio et a nostris perversitatibus...
     (SupG 1152)

DOMINICA VIII <POST PENTECOSTEN>

- 252 Largire nobis domine quesumus semper spiritum cogitandi que recta
     sunt... (SupG 1153)
 253 SCR. Suscipe munera quesumus domine que tibi de tua largitate /f. 22/
     defferimus... (SupG 1154)
 254 COM. Sit nobis domine reparacio mentis et corporis celeste misterium...
     (SGre 1155)

DOMINICA X POST PENTE<COSTEN>

- 255 Pateant aures misericordie tue domine precibus suplicantium et ut potentie-
     bus... (SupG 1156)
 256 SCR. Concede nobis hec quesumus domine frequentare mysteria quia quo-
     tiens... (SupG 1157)
 257 COM. Tui nobis domine comunio sacramenti et purificationem conferat...
     (SupG 1158)

DOMINICA XI POST <PENTECOSTEN>

- 258 Deus qui omnipotentiam tuam parcendo maxime et miserando manifes-
     tas... (SupG 1159)
 259 SCR. Tibi domine sacrificia dicata reddantur que sic ad honorem nominis
     tui.../f. 22v... (SupG 1160)
 260 COM. Quesumus domine deus noster ut quos tuis reparare non desinis sa-
     cramentis... (SupG 1161)

DOMINICA XII <POST PENTECOSTEN>

- 261 Omnipotens sempiterne deus qui habundantiam pietatis tuae et merita su-
     plicum... (SupG 1162)
 262 SCR. Respice domine quesumus nostram propicius servitutem ut quod of-
     ferimus... (SupG 1163)
 263 COM. Sentiamus domine quesumus tui perceptione sacramenti subsi-
     dium... (SupG 1164)

DOMINICA XIII POST <PENTECOSTEN>

- 264 Omnipotens et misericors deus de cuius munere venit ut tibi a fidelibus...
     (SupG 1165)
 265 SCR. Hostias domine quesumus propicius intende quas sacris altaribus...
     (SupG 1166)
 266 COM. Vivificet nos quesumus domine huius /f. 23/ participacio... (SupG 1167)

DOMINICA XIV POST PENTE<COSTEN>

- 267 Omnipotens sempiterne deus da nobis fidei spei et karitatis augmentum...
     (SupG 1168)

- 268 SCR. Propiciare domine populo tuo propiciare muneribus ut hac oblatione... (SupG 1169)
 269 COM. Sumptis domine celestibus sacramentis ad redemptionis aeterne quesumus... (SupG 1170)

DOMINICA XV POST PENTE< COSTEN >

- 270 Custodi domine ecclesiam tuam propiciacione perpetua et quia sine te labitur... (SupG 1171)
 271 SCR. Concede nobis domine quesumus ut hec hostia salutaris et nostorum... (SupG 1172)
 272 COM. Purifcent semper et munit tua sacramenta nos deus et ad perpetue... (SupG 1173) /f. 23v/

DOMINICA XVI <POST PENTECOSTEN>

- 273 Eclesiam tuam domine miseratio continuata mundet et munit et quia si ne... (SupG 1174)
 274 SCR. Tua nos domine sacramenta custodiant et contra diabolicos tueantur... (SupG 1175)
 275 COM. Mentes nostras et corpora possideat quesumus doni celestis opera... (SupG 1176)

MENSIS SEPTEMBER IN IIII^{or} TEMPORA FERIA IIII^{a60}

- 276 Misericordiae tuae remediis quesumus domine fragilitas nostra subsistat... (SGre 705)
 277 ALIA. Presta quesumus domine familie suplicant ut dum a cibis corporalibus... (SGre 706)
 278 SCR. Hec hostia quesumus domine emundet nostra delicta et ad sacrificium celebrandum... (SGre 707)
 279 COM. Sumentes domine dona celestia supliciter deprecamur ut que sedula... (SGre 708)

FERIA VI

- 280 Presta quesumus omnipotens deus ut observationes sacras annuae devote... (SGre 709) /f. 24/
 281 SCR. Munera nos domine quesumus oblata purifcent et te nobis iugiter... (SGre 278)
 282 COM. Quesumus omnipotens deus ut de perceptis muneribus gratias exhibentes... (SGre 711)

SABBATO IN XII LECCIONES

- 283 Omnipotens sempiterne deus qui per continentiam salutarem et corporibus... (SGre 712)
 284 ALIA. Da nobis quesumus omnipotens deus ut iejunando tua gratia satiemur... (SGre 713)
 285 ALIA. Tuere quesumus domine familiam tuam ut salutis eterne remedia... (SGre 714)

60. Al marge esquerre del f. 23v hi ha la rúbrica *Semper celebrantur die mercurii post festum Exaltationis Sancte Crucis*, escrita en lletra de mitjan segle XIII.

- 286 ALIA. Presta quesumus domine sic nos ab epulis abstinere carnalibus... (SGre 715)
- 287 ALIA. Ut nos domine tribuis solempne tibi defferrre ieunium sic nobis quesumus... (SGre 716)
- 288 AD MISSAM. Deus qui tribus pueris mitigasti flammas ognium concede.../f. 24v/... (SGre 717)
- 289 SCR. Concede quesumus omnipotens deus ut oculis tue maiestatis munus... (SGre 718)
- 290 COM. Perficiant in nobis domine quesumus tua sacramenta quod continent... (SGre 719)

DOMINICA XVII <POST PENTECOSTEN>

- 291 Tua nos domine quesumus gratia semper perveniat etsequatur ac bonis... (SupG 1177)
- 292 SCR. Munda nos domine sacrificii presentis effectu et perfice miseratus... (SupG 1178)
- 293 COM. Purifica domine quesumus mentes nostras et renova celestibus sacramentis... (SupG 1179)

DOMINICA XVIII <POST PENTECOSTEN>

- 294 Da quesumus domine populo tuo diabolica vitare contagia et te solum dominum... (SupG 1180)
- 295 SCR. Maiestatem tuam domine supliciter deprecamur ut hec sancta que gerimus... (SupG 1181)
- 296 COM. Sanctificationibus tuis omnipotens deus et vicia nostra curentur /f. 25/ et remedia... (SupG 1182)

DOMINICA XVIII <POST PENTECOSTEN>

- 297 Dirigat corda nostra domine quesumus tue miserationis operatio... (SupG 1183)
- 298 SCR. Deus qui nos per huius sacrificii veneranda comercia unius... (SupG 1184)
- 299 COM. Gratias tibi refferimus domine sacro munere vegetati tuam misericordiam... (SupG 1185)

DOMINICA XX <POST PENTECOSTEN>

- 300 Omnipotens et misericors deus universa nobis adversantia propiciatus... (SupG 1186)
- 301 SCR. Hec munera quesumus domine que oculis tue maiestatis offerimus... (SupG 1187)
- 302 COM. Tua nos domine medicinalis operatio et a nostris perversitatibus... (SupG 1188)

DOMINICA XXI <POST PENTECOSTEN>

- 303 Largire quesumus domine fidelibus tuis indulgentiam placcatus /f. 25v/et pacem... (SupG 1189)
- 304 SCR. Celeste nobis prebeant hec munera quesumus domine medicinam... (SupG 1190)
- 305 COM. Ut sacris domine reddamur digni muneribus fac nos quesumus tuis... (SupG 1191)

DOMINICA XXII <POST PENTECOSTEN>

- 306 Familiam tuam quesumus domine continua pietate custodi ut a cunctis...
 (SupG 1192)
- 307 SCR. Suscipe domine propicius hostias quibus et te placari voluisti et nobis... (SupG 1193)
- 308 COM. Inmortalitatis alimoniam consecuti quesumus domine ut quod ore percipimus... (SupG 1194)

DOMINICA XXIII <POST PENTECOSTEN>

- 309 Deus reffugium nostrum et virtus adesto piis aecclesie tuae precibus...
 (SupG 1195)
- 310 SCR. Da nobis misericors deus ut hec salutaris oblatio et a propriis nos...
 (SupG 1196)
- 311 COM. Sumpsimus domine sacri dona /f. 26/ misterii humiliter deprecan tes... (SupG 1197)

DOMINICA XXIIII <POST PENTECOSTEN>

- 312 Excita domine tuorum quesumus fidelium voluntates ut divini iperis fructum... (SupG 1198)
- 313 SCR. Propicius esto domine suplicationibus nostris et populi tui oblationibus... (SupG 1199)
- 314 COM. Concede nobis domine quesumus ut sacramenta que sumpsimus quicquid in... (SupG 1200)

INCIPIT DE FESTIVITATIBUS SANCTORUM

IN SANCTI STEPHANI

- 315 [Da] nobis domine quesumus imitari quod colimus ut discamus et inimicos... (SGre 62)
- 316 SCR. Suscipe domine munera pro tuorum /f. 26v/ commemoratione sanctorum... (SGre 63)
- 317 COM. Auxilientur nobis domine sumpta misteria et intercedente beato Stephano... (SGre 64)

V KALENDAS IANUARII IOHANNIS APOSTOLI

- 318 Deus qui conspicis quia nos undique mala nostra perturbant presta quesumus ut beati... (SGre 485)
- 319 SCR. Muneribus nostris quesumus domine precibusque susceptis et celestibus... (SGre 486)
- 320 COM. Refecti domine pane celesti ad vitam quesumus nutriamur... (SGre 487)

AD MISSAM MAIOREM⁶¹

- 321 Eclesiam tuam benignus illustra ut beati Iohannis evangeliste... (SGre 67)
- 322 [SCR.] Suscipe munera domine que in eius tibi s[ollemnitate defe]rimus... (SGre 68)
- 323 [COM.] Reffecti cibo potuque celesti deus noster te [suplices depreca] mus ut... (SGre 69)

61. Al marge esquerre del f. 26v hi ha la rúbrica *Prephacium apostolorum dicitur hac die tantum*, escrita a mitjan segle XIII.

III KALENDAS JANUARII SANCTORUM INNOC[ENTUM] /f. 27/

- 324 [SANCTORUM INNOCENTUM.] Deus cuius hodierna die preconium Innocentes martires non loquendo set moriendo... (SGre 75)
- 325 SCR. Sanctorum tuorum nobis domine non desit oratio que et munera nostra... (SGre 76)
- 326 COM. Votiva domine dona percepimus que sanctorum nobis precibus et presentis... (SGre 77)

II KALENDAS JANUARII SANCTI SILVESTRI

- 327 Da quesumus omnipotens deus ut beati Silvestri confessoris tui atque pontificis... (SGre 79)
- 328 SCR. Sanctorum tuorum nobis domine. *Require ut supra.* (Cf. n. 325)
- 329 COM. Presta quesumus omnipotens deus ut de perceptis muneribus gratias... (SGre 81)

VIII IDUS JANUARII IULIANI ET BASILISSE

- 330 Presta domine quesumus ut sicut sanctorum martirum tuorum Iuliani et Basilisse... (SGel 1094)
- 331 SCR. Munera plebis tue quesumus domine beatorum martirum tuorum /f. 27v/ Iuliani... (CO 3462)
- 332 COM. Nataliciis sanctorum domine Iuliani et Basilisse et sacramenti munere vegetati, quesumus ut bonis quibus per tuam gratiam nunc fovemur, temporalibus perfruamur eternis. Per

IDUS JANUARII SANCTI YLARII

- 333 Deus qui nos ad sancti Ylarii confessoris tui depositionem tribuisti venire letantes... (SRip 859)
- 334 SCR. Sancti Ylarii precibus domine quesumus grata reddatur oblatio pro cuius... (SRip 860)
- 335 COM. Sumpsimus domine pignus redemptionis aeterne sit nobis quesumus... (SRip 861)

XVIII KALENDAS FEBRUARII FELICIS IN PINCIS

- 336 Concede quesumus omnipotens deus ut ad meliorem vitam sanctorum tuorum... (SGre 99)
- 337 SCR. Hostias tibi domine beati Felicis confessoris tui dicatas meritis... nobis tribue [provenire... (SGre 100)
- .....⁶² /f. 28/

XII KALENDAS FEBRUARII SANCTE AGNE

- 338 Omnipotens sempiterne deus qui infirma mundi eligis ut fortia queque confundas... (SGre 114)
- 339 SCR. Hostias domine quas tibi offerimus propicius suscipe et intercedente... (SGre 115)
- 340 COM. Refecti cibo potuque celesti deus noster te suplices exoramus... (SGre 116)

62. La manca d'un foli impedeix de conèixer part del santoral del mes de gener.

EODEM DIE FRUCTUOSI ET SOCIIS EIUS

- 341 Deus qui nos concedis sanctorum martirum tuorum Fructuosi et comitum eius... (SGre 633)
- 342 SCR. Munera tibi domine nostre devotionis offerimus que et pro tuorum... (SGre 634)
- 343 COM. Presta nobis domine quesumus intercedentibus sanctis tuis Fructuoso.../f. 28v/... (SGre 635)

XI KALENDAS FEBRUARII SANCTI VINCENTII MARTIRIS

- 344 Adesto quesumus domine suplicationibus nostris ut qui ex iniquitate nostra... (SGre 117)
- 345 SCR. Muneribus nostris quesumus domine precibusque susceptis et celestibus... (SGre 118)
- 346 COM. Quesumus omnipotens deus ut qui celestia alimenta percepimus intercedente... (SGre 119)

VIII KALENDAS FEBRUARII CONVERSIO SANCTI PAULI

- 347 Deus qui universum mundum beati Pauli apostoli tui predicatione docuisti... (SRip 890)
- 348 SCR. Apostoli tui Pauli precibus domine plebis tue dona sanctifica... (SRip 891)
- 349 COM. Saciasti domine nos salutari misterio quesumus ut pro nobis [non-desit... (SRip 893)

63

II IDUS FEBRUARII SANCTE EULALIE MARTIRIS

- 350 SACRA.] /f. 30/ Preces nostras quesumus domine beate Eulaliae martiris intercessione propicius intende, et dicatur tibi sacrificium eius comedet oracio. Per.
- 351 COM. Sancte Eulalie precibus confidentes quesumus domine ut per ea que sumpsimus eterna remedia capiamus. Per

XVI KALENDAS MARCII <SANCTI VALENTINI MARTIRIS>

- 352 Presta omnipotens deus ut qui beati Valentini martiris tui natalicia colimus... (SGre 134)
- 353 SACRA. Oblatis domine placare muneribus et intercedente beato Valentino martire... (SGre 135)
- 354 COM. Sit nobis domine quesumus reparacio mentis et corporis celeste misterium... (SGre 136)

<VIII KALENDAS MARCII> KATEDRA SANCTI PETRI

- 355 Deus qui apostolo tuo Petro collatis clavibus regni celestis ligandi atque solvendi... (SGre 598)
- 356 SCR. /f. 30v/ Ecclesie tuae domine quesumus preces et hostias Petri apostoli... (SRip 909)

63. Del f. 29 només resta un petit fragment en el qual queden les lletres majúscules D, S i A, que podrien pertànyer a la missa de santa Àgueda (5-II), que en el sacramentari gregoriana té aquesta missa: «Deus qui inter cetera... (SGre 128), Suscipe munera domine... (SGre 129), Auxilientur nobis domine... (SGre 130)».

- 357 COM. Letificet nos domine munus oblatum ut sicut in apostolo tuo Petro...
(SRip 911)

<VI KALENDAS MARCII> SANCTI MATHIE APOSTOLI MISSA

- 358 Deus qui beatum Mathiam apostolorum tuorum collegio sociasti tribue quesumus... (SRip 912)
- 359 SCR. Deus qui proditoris apostate ruinam ne apostolorum tuorum numerus... (SRip 913)
- 360 COM. Presta quesumus omnipotens et misericors deus ut per hec sancta que sunpsimus... (SRip 915)

<III NONAS MARTII> SANCTI GREGORII PAPE

- 361 Deus qui anime famuli tui Gregorii eterne beatitudinis premia contulisti.../f.31/... (SGre 137)
- 362 SCR. Hostias domine quas nomini tuo sacrandas offerimus beati Gregorii... (SGre 595)
- 363 COM. Deus qui beatum Gregorium pontificem sanctorum tuorum meritis... (SGre 139)⁶⁴

<XII KALENDAS APRILIS> SANCTI BENEDICTI MISSA

- 364 Omnipotens semperne deus qui hodierna die carnis eductum ergastulo...
(SRip 920)
- 365 SCR. Oblatis quesumus domine ob honorem beati Benedicti placcare muneribus... (SRip 921)
- 366 COM. Perceptis domine sacramentis corporis et sanguinis /f. 31v/ tui da quesumus suplicationibus nobis, ita beato Benedicto confessore tuo suffragante muniri, ut te temporalibus habundemur commodis et erudiamur eternis. Per.

<VIII KALENDAS APRILIS> ANNUNCIATIO SANCTE MARIE

- 367 *Require in Adventum Domini.*

II NONAS APRILKIS SANCTI AMBROSI

- 368 Deus qui nos annua beati Ambrosii confessoris tui atque pontificis solemnia... (SRip 928)
- 369 SCR. Hostias tibi domine beati Ambrosii confessoris tui atque pontificis... (SRip 929)
- 370 COM. Repleti domine muneribus sacris quesumus intercedente beato Ambrosio... (SRip 931)

XVIII KALENDAS MAY TIBURCII ET VALERIANI <ET MAXIMI MARTIRUM>

- 371 Presta quesumus omnipotens deus ut qui sanctorum tuorum Tiburci et Valeriani.../f. 32/... (SGre 460)
- 372 SCR. Hostia hec quesumus domine quam in sanctorum tuorum nataliciis recensentes... (SGre 461)

64. En el marge superior del f. 31, en lletra del segle XIV, hi ha aquest afegitó: «Oracio beati Tome doctoris ordinis predicatorum. Deus qui ecclesiam [tuam] <mira> beati Thome confessoris tui erudicione clarificas...», que també es troba en el missal de Girona imprems l'any 1557, f. cxcv. Sant Tomàs era commemorat el dia 7 de març.

- 373 COM. Sacro munere saciati suplices te domine deprecamur ut quod debite servitutis... (SGre 462)

VIII IDUS MAY SANCTI GEORGII MARTIRIS

- 374 Deus qui nos beati Georgii martiris tuis meritis et intercessione letificas... (SGre 463)
- 375 SCR. Munera domine oblata sanctifica et intercedente beato Georgio... (SGre 464)
- 376 COM. Suplices te rogamus omnipotens deus ut quos tuis refficis sacramen-tis... (SGre 465)

VII KALENDAS MAY SANCTI MARCHI EVANGELISTE

- 377 Deus qui nos beati Marchi evangelistae concedis natalicio perfrui da... (SRip 940)
- 378 SCR. Hostiis domine tuae plebis intende et quas in honore /f. 32v/ beati... (SRip 941)
- 379 COM. Sanctificet nos domine quesumus tui perceptio sacramenti et inter-cessio... (SRip 943)⁶⁵

<III KALENDAS MAY> SANCTI VITALIS MARTIRIS

- 380 Presta quesumus omnipotens deus ut intercedente beato Vitale martire tuo... (SGre 476)
- 381 SCR. Accepta sit in conspectu tuo domine nostra devotio et eius nobis... (SGre 477)
- 382 COM. Rffecti participationem muneris sacri quesumus domine deus nos-ter ut cuius... (SGre 478)

KALENDAS MAY PHILIP ET IACOBI <APOSTOLORUM>

- 383 Deus qui nos annua apostolorum tuorum Philipi et Iacobi solemnitate... (SGre 479)
- 384 SCR. Munera domine que pro apostolorum tuorum Philipi et Iacobi so-lemnitate.../f. 33/... (SGre 480)
- 385 COM. Quesumus domine salutaribus repleti misteriis ut quorum solempnia... (SGre 481)

V NONAS MAY ALEXANDRI <EVENTI ET TEODOLI MARTIRIUM⁶⁶

- 386 Presta quesumus omnipotens deus ut qui sanctorum tuyorum Alexandri Eventi et... (SGre 482)
- 387 SCR. Super has quesumus domine hostias benedictio copiosa descendat que et sanctificationem... (SGre 483)

65. En el marge superior del f. 32v, hi ha, en lletra del segle XIV, aquest afegitó: «*In natale sancti Petri martiris de ordine predicatorum.* Presta quesumus omnipotens seu ut beati Petri martiris tui fidem... *Sacra.* Preces quas tibi offerimus et intercedente beato Petro martire... *[Po]st communionem.* *[F]ideles tuos domine [c]ustodiant sacramenta que sumpsimus...*». Sant Pere Martir de Verona és commemorat el dia 29 d'abril. El convent que els dominics tenien a Girona degué escampar la devoció a sant Tomàs d'Aquino i al sant de Verona.

66. Al marge dret del f. 33, en lletra del segle XIII mig esborrada, hi ha copiada aquesta oració a honor de santa Quitèria (22-V): «*Horacio sancta Quiteria[a].* Presta quesumus [om]nipotens et misericors deus ut qui beate [Quite]rie virginis et m[artiris...] sollem-nita[te] celebramus que sic[ut]...» No l'hem sabut trobar ni en els repertoris d'oracions publicats ni en els altres llibres litúrgics gironins que hem consultat.

- 388 COM. Reffecti participatione muneris sacri quesumus domine deus noster ut cuius... (SGre 484)
- EODEM DIE INVENTIO SANCTE CRUCIS
- 389 Deus qui in preclara salutifere crucis inventione passionis tue miracula... (SRip 952)
- 390 SCR. Sacrificium domine quod inmolamus placatus intende ut ab omni nos purget... (SRip 953) /f. 33v/
- 391 PREFATIO. VD per Christum. Qui per passionem crucis mundum redemit et... (SupG 1609)
- 392 COM. Adesto nobis domine deus noster et quos sancte crucis letari fecisti... (SRip 1460)
- <II NONAS MAY> SANCTI IOHANNIS ANTE PORTAM LATINAM
- 393 Deus conspicis quia nos. (SGre 485, cf. n. 318)
- <VIII IDUS MAY> INVENTIO SANCTI MICHAELIS
- 394 Da nobis omnipotens deus beati archangeli tui Michaelis eotenus honore... (SRip 1256)
- 395 SCR. Munera populi tui domine quesumus dignanter assumme que non nostris... (SRip 1257)
- 396 COM. Adesto plebi tue misericors deus et ut gratiae tuae beneficia /f. 34/ potiora... (SRip 1258)
- <VI IDUS MAY> GORDIANI ET EPIMACHI
- 397 Da quesumus omnipotens deus ut qui beatorum martirum tuorum Gordiani... (SGre 488)
- 398 SCR. Hostias tibi domine beatorum martirum Gordiani atque Epimachii... (SGre 489)
- 399 <COM.> Quesumus omnipotens deus ut qui celestia alimenta percepiimus... (SGre 490)
- <V IDUS MAY> SANCTI PONCII MARTIRIS
- 400 Deus qui nos in beati martiris tui Poncii annua solemnitate letificas, concede propicius ut cuius natalicia colimus, de eiusdem protectione gaudeamus. Per.
- 401 SCR. In tuo conspectu quesumus domine talia nostra sint munera que te... (SGel 1306)
- 402 COM. Purificant nos domine quesumus sacramenta tua semper et muniant, et ad portam perpetuae salutis perducant. Per. /f. 34v/
- IIIIDUS MAI NEREI ET ACHILLEI < MARTIRUM >⁶⁷
- 403 Semper nos domine martirum tuorum Nerei et Achillei atque Pancratii fovent... (SRip 967)

67. Al marge superior dels folis 34v-35, al segle XIV, escrigueren aquesta missa pel trasllat de les reliquies de sant Feliu de Girona, festivitat celebrada el dia 19 de maig: «*In translatione sancti Felicis. Quesumus omnipotens deus ut beati Felicis martiris tui festiva translacio...*» (Missal Girona, 1557, f. cciii). «*Sacra. Presta nobis omnipotens deus ut nostre humilitatis oblatio et per tuorum tibi grata sint honore sanctorum et nos corpore emundet et pariter et mente purificet. Per Postcomunio sancti Felicis. Sumptis domine sacramentis quesumus ut intercedente...*» (CAO 5632^a)

404 SCR. Sanctorum tuorum domine Nerei et Achillei atque Pancracii tibi grata sit... (SRip 968)

405 COM. Quesumus domine ut beatorum martirum tuorum Nerei et Achillei atque... (SRip 970)

<XIII KALENDAS IUNII> SANCTE POTENTIANE VIRGINIS

406 Da quesumus omnipotens deus ut qui beate Potentianae martiris tuae sollempnia... (SRip 828)

407 SCR. Accipe quesumus domine munera dignanter oblata et beatae Potentiane martiris... (SRip 829)

408 COM. Sacasti domine familiam tuam muneribus sacris eius quesumus interventione... (SRip 831)

<VIII KALENDAS IUNII> URBANI PAPE /f. 35/

409 Da quesumus omnipotens deus ut qui beati Urbani martiris tui atque pontificis... (SGre 504)

410 SCR. Hec hostia domine quesumus emundet nostra delicta et {s} ad sacrificium celebrandum... (SGre 505)

411 COM. Refecti participatione muneris sacri quesumus domine deus noster ut cuius... (SGre 506)

<III KALENDAS IUNII> SANCTI MAXIMINI EPISCOPI

412 Adesto domine precibus nostris quas in sancti Maximini confessoris tui atque... (SRip 977)

413 SCR. Propiciare domine quesumus supplicationibus nostris et interveniente pro... (SRip 978)

414 COM. Ut nobis domine tua sacrificia dent salutem beatus confessor /f. 35v/ tuus... (SRip 980)

III NONAS IUNII MARCELLINI ET PETRI < MARTIRUM >

415 Deus qui nos annua beatorum Marcellini et Petri martirum tuorum sollempnitate... (SGre 559)

416 SCR. Hostia hec quesumus domine quam in sanctorum tuorum nataliciis recen~~s~~entes... (SGre 560)

417 COM. Sacro munere saciati supplices te domine deprecamur ut quod debite... (SGre 561)

<VI IDUS IUNII> MEDARDI EPISCOPI

418 Exaudi domine preces nostras et interveniente beato confessore tuo Medardo... (SRip 988)

419 SCR. Accepta tibi sit domine sacrae plebis oratio pro tuorum honore sanctorum... (SRip 989)

420 COM. Da quesumus domine fidelibus populis sanctorum tuorum semper veneratione... (SRip 990) /f. 36/

V IDUS IUNII PRIMI ET FELICIANI < MARTIRUM >⁶⁸

421 Fac nos domine quesumus sanctorum tuorum Primi et Feliciani festa devotis... (SGre 158*)

68. En els marges superior i inferior del f. 36 hi ha aquestes dues oracions, escrites en lletra del segle XIV, per a les misses de sant Bernabé (11-VI) i de sant Antoni de Pàdua

- 422 SCR. Fiat domine quesumus hostia hec sacraata atque placabilis ante conspectum... (SGre 159*)
- 423 COM. Quesumus omnipotens deus ut sanctorum tuorum Primi et Feliciani celestibus... (SGre 160*)
- II IDUS IUNII BASILIDIS CIRINI NABORIS <ATQUE NAZARII>
- 424 Sanctorum tuorum Basilidis Cirini Naboris atque Nazarii natalicia nobis... (SRip 998)
- 425 SCR. Munera tibi domine nostrae devotionis offerimus que et pro tuorum tibi... (SGre 634)
- 426 COM. Adesto domine populo tuo cum sanctorum tuorum patrocinio sup /f. 36v/plicant... (SRip 1104)
- XVI KALENDAS IULII CIRICI ET IULITE < MARTIRUM >
- 427 Magnificentiam tuam domine predicamus suppliciter implorantes ut qui nos... (SRip 1002)
- 428 SCR. Sanctorum tuorum domine Cirici et Iulite suffragiis imploramus ut a cunctis liberemur offensis. Per.
- 429 COM. Exaudi nos omnibotens et misericors deus et sanctorum tuorum Cirici et Iulite nos ubique tuere presidiis. Per.
- <XIII KALENDAS IULII> SANCTORUM MARCI ET MARCELLIANI
- 430 Presta quesumus omnipotens deus ut qui sanctorum tuorum Marchi et Marcelliani natalicia colimus... (SGre 562)
- 431 SCR. Munera tibi domine dicata sanctifica et intercedentibus beatis martiribus... (SGre 563)
- 432 COM. Salutaris tui domine munere saciati supplices exoramus ut cuius letamus... (SGre 564) /f. 37/
- <XII KALENDAS IULII> SANCTORUM GERVASII ET PROTASII
- 433 Deus qui nos annua sanctorum tuorum Gervasii et Protasii solempnitate... (SGre 565)
- 434 SCR. Oblatis quesumus domine placcare muneribus et intercedentibus sanctis... (SGre 566)
- 435 COM. Hec nos communio domine purget a crimine et intercedentibus sanctis tuis... (SGre 567)
- <VIII KALENDAS IULII> VIGILIA SANCTI IOHANNIS
- 436 Presta quesumus omnipotens deus ut familia tua per viam salutis incedat... (SGre 568)
- 437 SCR. Munera domine oblata sanctifica et intercedente beato Iohanne Battista... (SGre 569)
- 438 COM. Beati Iohannis Battiste nos domine preclara comitatur oratio et quem venturum... (SGre 570) /f. 37v/

(13-VI): *Oracio Barnabe*. Da nobis quesumus domine beati apostoli tui Bernabe solempnitatibus gloriari... (Missal Girona, 1557, f. ccv), i *Sancti Antonii Confessionis oratio*. Ecclesiam tuam deus beati Antonii confessoris tui solempnitas votiva... (Missal Girona, 1557, f. ccvi), respectivament.

IN DIE AD I MISSA

- 439 Concede quesumus omnipotens deus ut qui beati Iohannis Babtiste solemnia colimus... (SGre 571)
- 440 SCR. Munera domine oblata. *Ut supra.* (Cf. n. 437)
- 441 COM. Presta quesumus omnipotens deus ut qui celestia alimenta percepimus... (SGre 573)

AD MISSAM MAIOREM

- 442 Deus qui presentem diem honorabilem nobis in beati Iohannis Babtiste nativitate... (SGre 574)
- 443 SCR. Tua domine muneribus altaria cumulamus illius nativitate honore... (SGre 575)
- 444 COM. Sumat ecclesia tua deus beati Iohannis Babtiste generatione letitiam... (SGre 576)

VI KALENDAS IULII IOHANNIS ET PAULI <MARTIRUM>

- 445 Quesumus omnipotens deus ut nos geminata leticia hodierne /f. 38/ festivitatis... (SGre 583)
- 446 SCR. Hostias tibi domine sanctorum martirum tuorum Iohannis et Pauli... (SGre 584)
- 447 COM. Sumpsimus domine sanctorum tuorum solempnia celebrantes sacramenta... (SGre 585)

<III KALENDAS IULII> SANCTI LEONIS PAPE

- 448 Deus qui anime famuli tui Leonis. *Require retro in sancti Gregorii.* (Cf. n. 361)

<EODEM DIE> VIGILIA APOSTOLORUM PETRI ET PAULI

- 449 Presta quesumus omnipotens deus ut nullis nos permittas perturbationibus... (SGre 589)
- 450 SCR. Munus populi tui domine quesumus apostolica intercessione sanctifica... (SGre 590)
- 451 PREPHATIO. VD equum et salutare. Te domine supliciter exorare ut gregem.../ f. 38v/... (SGre 591)
- 452 <COM.> Quos celesti domine alimento saciasti apostolicis intercessionibus... (SGre 592)
- 453 AD VESPEROS. Deus qui aecclesiam tuam apostoli tui Petri fide et nomine... (SGre 593)

IN DIE AD MISSAM

- 454 Deus qui hodiernam diem apostolorum tuorum Petri et Pauli martirio consecrasti... (SGre 594)
- 455 SCR. Hostias domine quas domine tuo sacrandas offerimus apostolica proseuator... (SGre 595)
- 456 <PREFATIO.> Te domine. (Cf. n. 451)
- 457 COM. Quos celesti domine. *Ut supra.* (Cf. n. 452)

<II KALENDAS IULII> SANCTI PAULI APOSTOLI

- 458 Deus qui multitudinem gentium beati Pauli predicatione docuisti da nobis... (SGre 604)

459 SCR. [Ecclesie tue quesumus domine...]

69

KALENDAS OCTOBER

] /f. 39/

460 e III

f II

g NONAS

Sancte Fidis virginis, [Lec. III, T., G...]
Marchi pape [et confessoris. Marcellini pa-
pe, Iuliae, Sergi et Bacci martirum.]

A VIII

b VII

c VI

d V

e IIII

f III

g II

A IDUS

b XVII [KALENDAS NOVEMBER]

c XVI

d XV

Dionisii cum sociis suis, [Lec. III, ant. IX,
T., G.]

Geraldi confessoris, [Lec. III, ant. IX...]
Calixti pape [et martiris...]

e XIII

f XII

g XI

A XI

b X

c VIII

d VIII

e VII

f VI

g V

Luche evangeliste, [Lec. III, ant. IX, T., G.]
[*Sol in scorpi<one>*.]

[Caprasi martiris.]

[Ylarionis confessor. Passio Undecim Mi-
lium virginium, [martirum *cum* Te deum *et*
Gloria.]

A III

b III

c II

[Servandi et Germani martirum.]

[Felicis episcopi et martiris.]

Crispini et Crispiniani [martirum.]

[Luciani et Marciani, martirum.]

Vigilia apostolorum, [Vincensi et Sabine.]

Simonis et Iude, [Lec. IX, Te deum, Gloria,
colitur.]

Narcissi [episcopi et martiris et alio Narcis-
so...]

[Marcelli martiris...] /f. 39v/

Quintini martiris. Vigilia.

461 d KALENDAS NOVEMBER

Omnium Sanctorum, [Lec IV, T., G...]

[Omnium defunctorum]

e IIII

f III

g II

Amantii episcopi [et confessoris]

A NONAS

[Leonardi episcopi et confessoris.]

b VIII IDUS

[*Yemis initium*]

69. Aquí acaba el text conservat del sacramentari. Segueix l'unic foli conservat del calen-
dari.

d	VI	III ^{or} Coronatorum, [Lec. III. ant. IX. T., G.]
e	V	Passio Imaginis Domini. Sancti Teodori [martiris Lec. III. ant. IX, T., G.]
f	III	Sancti Martini [episcopi] et Sancti Menne [martiris.] [Lec. IX, T., G., colitur.]
A	II	
b	IDUS	Sancti Bricii [episcopi et confessoris. Lec. III. ant. IX. T., G.]
c	XVIII [KALENDAS DECEMBER]	
D	XVII	
E	XVI	[In die sabbati. anno Domini M ^o CCC ^o XX ^o V ^o ponita fuerunt Ymago beate Marie et opus Corporis Christi supra altare Sancti Aciscli.]
f	XV	Aciscli et Victorie. [<i>Sol in Sagitario</i>]
g	XIII	Romani martiris, [Lec. III, ant. IX T., G.]
A	XIII	
b	XII	
c	XI	
d	X	Cecilie virginis, [Ant. IX, T., G.]
e	VIII	Sancti Clementis, [et Sancte Felicitatis.]
f	VIII	Grisogoni martiris, [et sancti Martoriani (?).]
g	VII	[Katerine virginis et Petri episcopi et marty- ris.]

ÍNDEX DE PESES

Totes les peces conservades que figuren en el sacramentari són recollides en aquest index. Els inicis dels textos del sacramentari es troben dividits i posats en ordre alfàbetic segons el tipus de peça litúrgica a què pertanyen. Al final hi ha una secció de PECES VÀRIES, on s'esmenten les de classificació difícil. Els números remeten a l'ordre que les peces tenen en aquesta edició.

CANTS

- Accendite 88
- Adtende 171, notes 50 i 52
- Agnus dei qui 43
- Benedictus (Ps 143?) pàg. 76
- Benedixisti (Ps 84) pàg. 76
- Cantemus domino 168, nota 48
- Credidi (Ps 115) pàg. 76
- Dominus illuminatio mea, nota 58
- Ecce nomen domini 89, nota 43
- Inclina (Ps 85) pàg. 76
- Lumen ad revelationem, nota 43
- Quam dilecta (Ps 73) pàg. 76
- Salve sancta parens pàg. 77
- Sicut cervus 178
- Veni creator Spiritus, pàg. 76
- Venite et accendite 89, nota 42
- Vinea 174, notes 50 i 52

LECTURES

- Appraehendent saptem 170, notes 49 i 51
- Audi Israhel 176
- Factum est in vigilia 167
- In principio 163
- Scripsit Moyses 173, notes 49 i 51
- Temptavit deus 165

ORACIONS

- Ab omni nos quaesumus 110
- Accepta sit in conspectu 381
- Accepta tibi sint 214, nota 56
- Accepta tibi sit 419
- Accipe quaesumus domine munera 407

- Accipe quaesumus domine munus 198
- Adesto domine deus noster 139
- Adesto domine populo 426
- Adesto domine precibus 412
- Adesto domine supplicationibus 146
- Adesto nobis domine 392
- Adesto plebi tuae 396
- Adesto quaesumus domine familiae 124
- Adesto quaesumus domine populo 191
- Adesto quaesumus domine supplicationibus 344
- Adsit nobis domine quaesumus, pàg. 76
- Adsit nobis quaesumus domine 193
- Ante conspectum divinae 14
- Apostoli tui Pauli 348
- Aufer a nobis domine 10
- Auxilientur nobis domine 317, nota 63
- Beati Iohannis babbistae 438
- Benedictionem domine nobis 132
- Caeleste nobis praebeant 304
- Caelesti lumine semper 74
- Communicantes et memoriam 28
- Communicantes et diem 50, 67, 157, 183
- Concede nobis domine quaesumus ut haec 271
- Concede nobis domine quaesumus ut sacramenta 314
- Concede nobis haec quaesumus 256
- Concede nobis misericors deus 200
- Concede quaesumus domine semper 126
- Concede quaesumus domine ut occulis 56, 289
- Concede quaesumus omnipotens deus ut ad 336
- Concede quaesumus omnipotens deus ut festa 100

- Concede quae sumus omnipotens deus
ut huius 79
- Concede quae sumus omnipotens deus
ut paschalis 105
- Concede quae sumus omnipotens deus
ut qui beati 439
- Concede quae sumus omnipotens deus
ut qui festa 125
- Concede quae sumus omnipotens deus
ut qui hodierna 154
- Concede quae sumus omnipotens deus
ut qui paschalis 106
- Concede quae sumus omnipotens deus
ut qui peccatorum 99
- Concede quae sumus omnipotens deus
ut solemnitatem 179, 201
- Confiteor deo et sanctae Mariae 7
- Conscientias nostras pàg. 76
- Corda nostra quae sumus, nota 38
- Corpus domine nostri Ihesu Christi
47
- Custodi domine ecclesiam tuam 270
- Da nobis domine quae sumus imitari
315
- Da nobis domine quae sumus per gra-
tiam 162
- Da nobis domine quae sumus regnum
220, nota 57
- Da nobis domine quae sumus ut et
mundi 240
- Da nobis misericors deus 310
- Da nobis omnipotens deus beati 394
- Da nobis quae sumus domine beati
apostoli, nota 68
- Da nobis quae sumus omnipotens deus
ut iejunando 284
- Da quae sumus domine fidelibus 420
- Da quae sumus domine populo 294
- Da quae sumus ecclesiae tuae 205
- Da quae sumus omnipotens deus ut
beati Silvestri 327
- Da quae sumus omnipotens deus ut ec-
clesiae 118
- Da quae sumus omnipotens deus ut
qui beatae 406
- Da quae sumus omnipotens deus ut
qui beatorum 397
- Da quae sumus omnipotens deus ut
qui Urbani 409
- Deprecationem nostram quae sumus
233
- Descendat quae sumus domine 25
- Deus a quo bona cuncta 140
- Deus cuius filius in celorum, nota 47
- Deus cuius hodierna die 324
- Deus cuius providentia 249
- Deus cuius unigenitus 72
- Deus et reparator innocentiae, nota 45
- Deus gloriatio gentium 172
- Deus illuminator omnium, nota 39
- Deus inefabilis potentiae 85
- Deus in te sperantium 227
- Deus per quem nobis 123
- Deus qui animae famuli tui Gregorii
361
- Deus qui animae famuli tui Leonis
448
- Deus qui apostolis 189
- Deus qui apostolo 355
- Deus qui beatum Gregorium 363
- Deus qui beatum Mathiam 358
- Deus qui conspicis familiam 107
- Deus qui conspicis quia 318, 393
- Deus qui culpa 144
- Deus qui de indignis 13
- Deus qui diligentibus 243
- Deus qui discipulis 196
- Deus qui diversitatem 144
- Deus qui ecclesiam tuam apostoli 453
- Deus qui ecclesiam tuam mira, nota 64
- Deus qui ecclesiam tuam novo 102
- Deus qui errantibus 134
- Deus qui fidelium mentes 137
- Deus qui hodierna die corda 186
- Deus qui hodierna die unigenitum 64
- Deus qui hodiernam diem apostolo-
rum 454
- Deus qui in Abrahae 166
- Deus qui in filii tui 131
- Deus qui in praeclera 389
- Deus qui inter, nota 63
- Deus qui legalium 250
- Deus qui misericordia 222
- Deus qui multitudinem 458
- Deus qui nobis nati 58
- Deus qui nobis per 177
- Deus qui non despicias 223
- Deus qui nos ad celebrandum 117
- Deus qui nos ad sancti 333

- Deus qui nos annua apostolorum 383
 Deus qui nos annua beati 368
 Deus qui nos annua beatorum 415
 Deus qui nos annua sanctorum 433
 Deus qui nos beati Georgii 374
 Deus qui nos beati Marchi 377
 Deus qui nos concedis 341
 Deus qui nos de praesentibus 221
 Deus qui nos in beati 400
 Deus qui nos in tantis 78
 Deus qui nos omnipotentiam 258
 Deus qui nos per huius 138, 298
 Deus qui nos per paschalia 112
 Deus qui nos redemptions 90
 Deus qui nos resurrectionis 108
 Deus qui populum tuum 101
 Deus qui praesentem diem 442
 Deus qui primis temporibus 169
 Deus qui proditoris 359
 Deus qui sacramento 192
 Deus qui salutis 61
 Deus qui solemnitate 95
 Deus qui tribus pueris 224, 288
 Deus qui universum mundum 347
 Deus refugium nostrum 309
 Deus virtutum cuius est 246
 Dirigat corda nostra 297
 Domine Ihesu Christe fili 46
 Domine Ihesu Christe qui 12
 Domine sancte pater omnipotens 45
 Dominus sit in corde 16

 Ecclesiae tuae domine 356
 Ecclesiae tuae quae sumus domine do-
     na 65
 Ecclesiae tuae quae sumus domine
     preces 459
 Ecclesiae tuae remediis 213
 Ecclesiae tuam deus beati, nota 68
 Ecclesiae tuam domine benignus 321
 Ecclesiae tuam domine miseratio 273
 Erudi quae sumus domine 84
 Exaudi domine preces nostras et inter-
     veniente 418
 Exaudi domine preces nostras ut re-
     demptionis 166
 Exaudi domine quae sumus preces 92
 Exaudi nos lumen indeficiens 87
 Exaudi nos omnipotens et misericors
     429
- Excita domine tuorum quae sumus 312
 Ex latere Christi sanguis 18

 Fac nos domine quae sumus 421
 Familiam tuam quae sumus domine
     continua... ut a cunctis 306
 Familiam tuam quae sumus domine
     continua... ut quae 81
 Familiam tuam quae sumus domine
     dextera 120
 Fiat domine quae sumus hostia 422
 Fiat domine quae sumus per gratiam
     216
 Fiat misericordia 9
 Fideles tuos domine, nota 65

 Grata sit tibi 19
 Gratias tibi referimus 299

 Haec hostia domine quae sumus
     emundet 76, 410
 Haec hostia quae sumus domine
     emundet 217, 278
 Haec munera quae sumus domine et
     149
 Haec munera quae sumus domine
     quae 301
 Haec nos communio domine purget a
     crimine et caelestis 235
 Haec nos communio domine purget a
     crimine et intercedentibus 435
 Haec nos communio domine quae sumus
     63
 Haec sacrosancta commixtio 44
 Hanc igitur oblationem 29, 104, 184,
     187
 His nobis domine 135
 Hostia haec quae sumus 372, 416
 Hostias domine quae sumus propicius
     265
 Hostias domine quas nomini tuo sa-
     crandas oferimus beati 362
 Hostias domine quas tibi oferimus
     propicius 339
 Hostias domine quas tuo sacramandas
     of erimus apostolica 455
 Hostias nostras domine tibi 228
 Hostias quae sumus domine 121
 Hostias tibi domine beati Ambrosii
     369

- Hostias tibi domine beati Felicis 337
 Hostias tibi domine beatorum 398
 Hostias tibi domine placationis 82
 Hostias tibi domine pro 73
 Hostias tibi domine sanctorum 446
 Hostis domine tuae 378
- Indue me domine vestimenta 3
 Inmortalitatis alimoniam 308
 In tuo conspectu et celi, nota 24
 In tuo conspectu quae sumus domine
     hoc 17
 In tuo conspectu quae sumus domine
     talia 401
- Laetificet nos domine munus 357
 Largire nobis domine 252
 Largire quae sumus domine fidelibus
     303
 Libera nos quae sumus domine 41
- Magnificentiam tuam domine 427
 Maiestatem tuam domine 295
 Memento domine famulorum 27
 Memento etiam domine famulorum 36
 Mentem familiae tuae quae sumus 143
 Mentes nostras et corpora 275
 Mentes nostras quae sumus domine
     Paraclitus 197, pàg. 76
 Mentes nostras quae sumus domine
     Spiritus 195
 Mentibus nostris domine 209
 Merear precor domine 6
 Misereatur tui omnipotens 8
 Misericordiae tuae remediis 276
 Multiplica quae sumus domine 119
 Munda cor meum et corpus 15
 Munda nos domine sacrificii 292
 Munera domine oblata sanctifica et
     intercedente beato Georgio 375
 Munera domine oblata sanctifica et
     intercedente beato Iohanne 437,
     440
 Munera domine oblata sanctifica ut
     tui 234
 Munera domine quae pro 384
 Munera domine quae sumus oblata
     181
 Munera nos domine quae sumus oblata
     281
- Munera plebis tuae 331
 Munera populi tui domine 395
 Munera tibi domine dicata 342, 425
 Munera tibi domine nostrae 342, 425
 Munera tua nos quae sumus 80
 Muneribus nostris quae sumus domine
     62, 319, 345
 Munus populi tui domine 450
 Mysteria nos domine 242
- Nataliciis sanctorum 332
 Nobis quoque peccatoribus 37
- Oblationibus quae sumus domine 241
 Oblatio nos domine tuo 231
 Oblatis domine placare 353
 Oblatis quae sumus domine ob hono-
     rem 365
 Oblatis quae sumus domine placare
     434
 Obsecro vos fratres 23
 Offerimus tibi domine 20
 Omnipotens et misericors deus de 264
 Omnipotens et misericors deus uni-
     versa 300
 Omnipotens sempiterne deus da nobis
     267
 Omnipotens sempiterne deus dirige 55
 Omnipotens sempiterne deus fac nos
     159
 Omnipotens sempiterne deus indefi-
     ciens 164
 Omnipotens sempiterne deus infirmi-
     tatem 75
 Omnipotens sempiterne deus maiesta-
     tem 91
 Omnipotens sempiterne deus qui
     abundantiam 261
 Omnipotens sempiterne deus qui ho-
     dierna die carnis 364
 Omnipotens sempiterne deus qui ho-
     dierna die unigenitum 86
 Omnipotens sempiterne deus qui
     hunc 52
 Omnipotens sempiterne deus qui in-
     firma 338
 Omnipotens sempiterne deus qui pas-
     chale 208
 Omnipotens sempiterne deus qui per
     continentiam 219, 283

- Omnipotens sempiterne deus qui per unicum 175
 Oratio tua accepta sit 24
- Parce domine quaesumus parce 145
 Pateant aures misericordiae 255
 Perceptis domine sacramentis 366
 Perficiant in nobis domine 290
 Per huius domine operationem mystrii et via 57
 Per huius domine operationem mystrii intercedente 54
 Placeat tibi sancta Trinitas 48
 Pone domine galeam 2
 Praebeant nobis domine 211
 Praeceptis salutaribus 40
 Praecinge domine cingulo 4
 Praesta domine quaesumus ut sicut 330
 Praesta nobis domine quaesumus 343
 Praesta nobis omnipotens deus ut nos trae, nota 63
 Praesta nobis omnipotens deus ut vivificationis 133
 Praesta nobis quaesumus omnipotens 158
 Praesta omnipotens deus ut qui 352
 Praesta quaesumus domine deus 68
 Praesta quaesumus domine familiae 277
 Praesta quaesumus domine sic nos 286
 Praesta quaesumus domine ut a nostris 188, 203
 Praesta quaesumus domine ut per haec 59
 Praesta quaesumus omnipotens deus et, nota 55
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut ad te 147
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut beati, nota 65
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut claritatis 180
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut de perceptis 329
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut familia 436
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut huius 111
- Praesta quaesumus omnipotens deus ut intercedente 380
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut natus 51
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut nostrae 151
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut observationes 280
Praesta quaesumus omnipotens et misericors ut qui beatae, nota 66
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut qui caelestia 441
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut qui in 148
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut qui paschalis 128
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut qui sanctorum tuorum Alexandri 386
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut qui sanctorum tuorum Marchi 430
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut qui sanctorum tuorum Tiburci 371
 Praesta quaesumus omnipotens deus ut quod 60
 Praesta quaesumus omnipotens et misericors deus ut per 360
 Praesta quaesumus omnipotens et misericors deus ut qui, nota 66
 Praesta quaesumus omnipotens et misericors deus ut Spiritus 204
 Preces nostras quaesumus 350
 Preces populi tui 212
 Preces quas tibi offerimus, nota 65
 Propiciare domine populo tuo 268
 Propiciare domine quaesumus 413
 Propiciare domine supplicationibus et has 247
 Propiciare domine supplicationibus nostris 244
 Propitius domine quaesumus 190, 202
 Propitius esto domine 313
 Protector in te sperantium 236
 Purifica domine quaesumus mentes 293
 Purificet nos domine 194
 Purificant nos domine quaesumus 402
 Purificant semper et munit tua 272

- Quaesumus domine deus noster ut quos 260
 Quaesumus domine deus noster ut sacrosancta 94, 130
 Quaesumus domine salutaribus 385
 Quaesumus domine ut beatorum 405
 Quaesumus omnipotens deus ut beati, nota 67
 Quaesumus omnipotens deus ut de 282
 Quaesumus omnipotens deus ut illius 83
 Quaesumus omnipotens deus ut nos 445
 Quaesumus omnipotens deus ut qui caelestia alimenta percipimus interdente 346
 Quaesumus omnipotens deus ut qui caelestia alimenta percepimus intercedentibus 399
 Quaesumus omnipotens deus ut sanctorum 423
 Quam oblationem tu deus 30
 Qui pridie quam pateretur 31
 Quos caelesti domine alimento 452, 457
 Quos caelesti domine dono 245
 Quos ieiunia votiva 215
 Quos tantis domine 77
 Redde michi domine obsecro 5
 Redemptionis nostrae munere 127
 Refecti cibo potuque 323, 340
 Refecti domine pane 320
 Refecti participationem muneris 382, 388, 411
 Repleti domine muneribus sacris da 161
 Repleti domine muneribus sacris quae sumus 370
 Repleti domine muneribus tuis 248
 Respice domine munera 237
 Respice domine quae sumus nostram 262
 Respice domine quae sumus populum 122
 Sacasti domine familiam 408
 Sacasti domine nos 349
 Sacramento quae sumpsimus 136
 Sacrificia domine pro 152
 Sacrificia domine tuis 206, 210
 Sacrificia nos domine 160
 Sacrificium domine quod 390
 Sacro munere saciati 373, 417
 Salutaris tui domine 432
 Sanctae Eulaliae precibus 351
 Sanctarum tuarum domine 428
 Sancta tua nos domine 238, 239
 Sanctificationibus tuis 296
 Sanctificet nos domine 379
 Sancti Hilarii praecibus 334
 Sancti nominis tui domine 230
 Sancti Spiritus domine 185
 Sanctorum tuorum Basilidis 424
 Sanctorum tuorum domine 404
 Sanctorum tuorum nobis 325, 328
 Semper nos domine 403
 Sentiamus domine quae sumus 263
 Simili modo poste 32
 Sit nobis domine quae sumus 354
 Sit nobis domine reparatio 254
 Spiritum nobis domine 98
 Sumat ecclesia tua 444
 Sumentes domine caelestia 199
 Sumentes domine dona 218, 279
 Sumentes domine misericordiae 226
 Sumpsimus domine pignus 335
 Sumpsimus domine sacri 207, 311
 Sumpsimus domine sanctorum 447
 Sumptis domine caelestibus 269
 Sumptis domine sacramentis, nota 67
 Sumptis muneribus domine 232
 Super has quae sumus domine 387
 Super quae propitio 34
 Supplices te rogamus omnipotens deus iube 35
 Supplices te rogamus omnipotens deus ut quos 71, 376
 Suscipe domine fidelium 103, 141
 Suscipe domine munera quae 155
 Suscipe domine propitiis 307
 Suscipe domine sacrificia 109
 Suscipe domine sancte 22
 Suscipe munera domine quae in beatae, nota 63
 Suscipe munera domine quae in eius 322
 Suscipe munera quae sumus domine exultantis 53

Suscipe quaesumus domine munera exultantis 129
 Suscipe quaesumus domine munera populorum 115
 Suscipe quaesumus domine preces 96
 Suscipe sancta Trinitas 21

Tantis domine repleti 229
 Te igitur clementissime 26
 Tibi domine sacrificia 259
 Tibi quaesumus domine sancte, nota 28
 Tribue nobis quaesumus 142
 Tribue quaesumus domine 153
 Tribue quaesumus omnipotens deus ut 113
 Tua domine muneribus 443
 Tua nos domine medicinalis 251, 302
 Tua nos domine quaesumus gratia 291
 Tua nos domine sacramenta 274
 Tuere quaesumus domine 285
 Tui nobis domine communio 257

Unde et memores domine 33
 Ut accepta tibi sint 225
 Ut nobis domine tua 414
 Ut nos domine tribuis 287
 Ut sacris domine 305
 Ut tibi grata sint 70

Vivificet nos quaesumus domine 266
 Vota nostra quaesumus domine 150

Vota quaesumus domine 69
 Votiva domine dona 326

VD Exaudi nos lumen indeficiens 87
 VD Quia cum unigenitus tuus 66
 VD Qui aeterno splendore, nota 41
 VD Quia per incarnati Verbi 49, 93
 VD Qui ascendens super omnes 182
 VD Qui per passionem crucis 391
 VD Qui post resurrectionem 156
 VD Te domine suppliciter exorare 451, 456
 VD Te quidem 97, 104

PECES VÀRIES

Adiutorium nostrum 11
 Converte nos deus 9
 Corpus domini nostri, nota 36
 Deo gratias 88
 Deus in auditorium 11
 Dominus vobiscum 87
 Et veniat super nos pàg. 76
 Gratias agamus domino deo 87
 Kyrie eleison 11
 Lavabo inter innocentes 1
 Pater noster 11
 Pax domini sit semper 42
 Per ipsum et cum 39
 Per quam haec domine 38
 Sursum corda 87